

Briuselis, 2026 m. gegužės 5 d.
(OR. en)

8265/26

Tarpinstitucinė byla:
2025/0222 (COD)

EDUC 115
JEUN 54
SPORT 21
SOC 198
COMPET 439
DIGIT 104
ENV 364
IA 84
CODEC 691
CADREFIN 193
FIN 607

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Tarybai

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. programa „Erasmus+“ ir panaikinami reglamentai (ES) 2021/817 ir (ES) 2021/888
– *Dalinis bendras požiūris*

I. IVADAS

1. 2025 m. liepos 16 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. programa „Erasmus+“ ir panaikinami reglamentai (ES) 2021/817 ir (ES) 2021/888. Siūlomu reglamentu siekiama nustatyti 2021–2027 m. programą „Erasmus+“ pakeisiančią programą ir sujungti dvi Sąjungos programas: programą „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpusą.

2. Kaip nurodė Komisija, bendrasis naujos programos tikslas – prisidėti prie atsparios, konkurencingos ir darnios Europos kūrimo skatinant kokybišką mokymąsi visą gyvenimą, gerinant gyvenime ir darbe visiems reikalingus įgūdžius ir gebėjimus, kartu puoselėjant Sąjungos vertybes, dalyvavimą demokratinuose procesuose ir visuomenės gyvenime, solidarumą, socialinę įtrauktį ir lygias galimybes ES ir už jos ribų. Nauja programa paskelbta kaip svarbi priemonė įgūdžių sąjungai kurti, Europos švietimo erdvei plėtoti ir Europos strateginio bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityse, įskaitant pagrindines sektorių darbotvarkes, įgyvendinimui remti.

II. DARBAS KITOSE INSTITUCIJOSE

3. Europos Parlamentas pranešėju dėl šio dokumento paskyrė Bogdan Andrzej ZDROJEWSKI (PPE, PL). Dėl pasiūlymo vis dar laukiama komiteto sprendimo.
4. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę pateikė 2026 m. sausio 22 d.¹ Šiuo metu laukiama Regionų komiteto nuomonės.

III. DARBAS TARYBOJE IR JOS PARENGIAMUOSIUOSE ORGANUOSE

5. Su pasiūlymu susijęs intensyvus darbas vyko dviejų pirmininkavimo laikotarpių metu. Danijos pirmininkavimo laikotarpiu Švietimo komitetas pasiūlymą aptarė šešis kartus (2025 m. liepos 17 d., rugsėjo 8 d., rugsėjo 17–18 d., spalio 8–9 d., spalio 20 d. ir spalio 29 d.). Buvo parengti du kompromisiniai tekstai, o 2025 m. lapkričio 27 d. Tarybai buvo pateikta pažangos ataskaita.
6. Pirmininkaujantis Kipras tęsė pirmininkavusios Danijos darbą. Diskusijos dėl šio dokumento buvo tęsiamos Švietimo komitete 2026 m. sausio 12 d. ir 23 d., vasario 5–6 d. ir 19–20 d., kovo 2 d., 12–13 d. ir 23–24 d., balandžio 1 d. ir 15 d., remiantis dar šešiais kompromisiniais tekstais. Siekdama palengvinti derybas dėl esminių reglamento projekto elementų, pirmininkaujanti valstybė narė pateikė keturis teminius dokumentus (vieną dėl Europos solidarumo korpuso palikimo, du dėl valdymo ir ketvirtąjį dėl stipendijų).

¹ Dok. SOC/842.

7. 2026 m. balandžio 29 d. Nuolatinių atstovų komitetas išnagrinėjo kompromisinią tekstą, išdėstytą dokumente 8264/26. Atsižvelgdama į penkių delegacijų prašymą, pirmininkaujanti valstybė narė nusprendė į 2 straipsnį įtraukti Europos universitetų aljansų apibrėžtį (pridedamame pranešime pateikta 20 apibrėžtis). Visos delegacijos galėjo pritarti taip iš dalies pakeistam tekstui, išskyrus vieną delegaciją, kuri laikosi bendros tikrinimo išlygos.

IV. PAGRINDINIAI PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS KOMPROMISINIO TEKSTO ELEMENTAI

8. Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad priede išdėstyame kompromisiniame tekste² užtikrinama tinkama valstybių narių pareikštų pozicijų dėl būsimos programos „Erasmus+“ pusiausvyra, kuria reaguojama į joms susirūpinimą keliančius klausimus ir atidžiai atsižvelgdama į jų nuomones.
9. Kadangi siūlomas reglamentas yra pasiūlymų, susijusių su daugiamete finansine programa (DFP), rinkinio dalis, visos teksto nuostatos, darančios poveikį biudžetui arba atitinkančios elementus, kurie yra horizontaliųjų derybų dėl DFP dalis, pateikiamos laužtiniuose skliaustuose, todėl jos nėra įtrauktos į dalinį bendrą požiūrį, kol nepadaryta tolesnė pažanga dėl DFP. Šios nuostatos, kurios tekste pateikiamos laužtiniuose skliaustuose, yra susijusios su 36 ir 44 konstatuojamosiomis dalimis, programos trukme, kaip nurodyta 1 straipsnyje (*Dalykas*), 9 straipsniu (*Biudžetas*) ir 16 straipsnio (*Informavimas, komunikacija ir sklaida*) 3 dalimi. 2026 m. kovo 24 d. Daugiametės finansinės programos *ad hoc* darbo grupė (DFP *ad hoc* darbo grupė) aptarė galimybę preliminariai paskirstyti asignavimus pagal Programos sektorius.

² Priede išdėstyame kompromisiniame tekste Komisijos pasiūlymo (dok. 11748/25, COM(2025) 549 final) pakeitimai pabraukti, o išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu [...]. Pakeitimai, susiję su Komisijos pasiūlyme nurodytomis dalimis ir jų pavadinimais, pabraukti du kartus.

10. **Pagrindiniai klausimai**, įtraukti į pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinį tekstą, yra šie:

a) **Valdymas**

Atkūrus Programos komitetą (22a straipsnis), valstybių narių vaidmens valdant būsimą Programą stiprinimo procesas yra nuolat tęsiamas, reaguojant į daugumos delegacijų prašymą pakeisti *status quo* ir optimizuoti naujų veiksmų finansavimo procesą. Intensyvios diskusijos paskatino sukurti visavertį valdymo modelį, pagal kurį daugiausia dėmesio skiriama darbo programoms ir sustiprintam valstybių narių vykdomam tikrinimui (15 straipsnis „Darbo programa“). Pagal šį modelį numatytos dvejų skirtingų rūšių darbo programos:

- i) naujų veiksmų darbo programa, pagal kurią pirmą kartą įtraukiami nauji veiksmai, kuriems taikomas tiesioginis valdymas; visus tokius veiksmus turi pasiūlyti Komisija, remdamasi iš anksto nustatytais kriterijais (2 dalies a, b, c ir d punktai);
- ii) įprasta darbo programa, pagal kurią veiksams po jų pradinio įgyvendinimo gali būti toliau skiriamas finansavimas, Komisijai atlikus vertinimą, kuriame, be kita ko, analizuojama, kokių mastu tokie veiksmai atitinka Programos tikslus ir 2 dalyje nurodytus kriterijus.

Naujo veiksmo sąvoka apibrėžta 2 straipsnyje (15a apibrėžtis). Pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečią pastraipą taip pat numatyta nuostata dėl nuomonės nepateikimo. 46a, 46b ir 46c konstatuojamosiomis dalimis papildomas valdymo nuostatų rinkinys, kuriuo siekiama užtikrinti griežtesnį valstybių narių vykdomą tikrinimą, nuspėjamumą ir skaidrumą, kartu išsaugant lankstumą.

b) **Europos solidarumo korpuso palikimas**

Delegacijos pareiškė tvirtas pozicijas dėl poreikio užtikrinti Europos solidarumo korpuso iniciatyvų palikimą įgyvendinant programą „Erasmus+“ po 2027 m. Diskusijas palengvino pirmininkaujančios valstybės narės parengtas teminis dokumentas, kuriame paaiškinta, kaip Europos solidarumo korpuso programos elementai integruojami į dabartinį reglamento projektą. Į 4a straipsnio (*Jaunimas*) 1 dalies b ir c punktus įtraukti atitinkami pakeitimai, siekiant įtraukti nuostatas dėl veiksmų, šiuo metu įgyvendinamų pagal Europos solidarumo korpuso programą. To paties straipsnio c punkte minima Europos solidarumo korpuso savanoriška veikla, įskaitant savanorišką veiklą pagal Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso programą, taip įtvirtinant vienos iš ankstesnių programų palikimą būsimoje programoje „Erasmus+“. Apie tai kalba ir 2 straipsnyje pateikta 17 apibrėžtis ir 20 bei 48 konstatuojamosios dalys.

c) **Visų sektorių, kuriuos apima programa, matomumas**

Remdamasi per praėjusį pusmetį atliktu darbu, pirmininkaujanti valstybė narė toliau nagrinėjo delegacijų prašymą didinti jaunimo ir sporto sektorių svarbą. Įtraukus naujus 4a (*Jaunimas*) ir 4b (*Sportas*) straipsnius, 6 straipsnis (*Organizacijų ir institucijų bendradarbiavimas*) buvo padalytas į dalis, skirtas švietimui ir mokymui, jaunimui ir sportui. 7 straipsnio (*Parama politikos plėtojimui*) a punktas perorganizuotas pagal tuos pačius konkrečius sektorius.

d) **Programos asocijuotosios trečiosios valstybės**

Intensyviai diskutuota dėl 13 straipsnyje (*Programos asocijuotosios trečiosios valstybės*) ir susijusioje 46 konstatuojamojoje dalyje aptariamoms horizontaliosios temoms. Reaguojant į valstybių narių susirūpinimą dėl naujos dalinio prisijungimo prie Programos koncepcijos, atskiroms trečiųjų valstybių kategorijoms nustatyti konkretūs kriterijai (13 straipsnio 4 dalies a, b, c ir d punktai). Visų pirma trečiosios valstybės, kurios gali iš dalies prisijungti prie Programos, turi gerbti Sąjungos vertybes, o visoms trečiosioms valstybėms, kurioms netaikomas to paties straipsnio 1 dalies a punktas, buvo paprašyta taikyti vieną bendrą dalinio prisijungimo prie Programos modelį.

e) **Specialistų ir kompetencijos ugdymo galimybės**

Komisijos pasiūlyta nauja iniciatyva „Erasmus+“ stipendijos strateginėse švietimo srityse“ (5 straipsnio a punktas) buvo išsamiai aptarta įvairiais aspektais (poveikis Programos biudžetui, galimi papildomi finansavimo šaltiniai, Europos pridėtinė vertė, tikslas ir taikymo sritis, atitinkami Europos kvalifikacijų sandaros lygmenys, paramos gavėjai, geografinė pusiausvyra ir kt.). Svarbus derybų elementas buvo bendras raginimas, kad valstybės narės vykdytų griežtesnį tikrinimą ir dalyvautų rengiant veiksmus. Pirmininkaujančios valstybės narės nustatyta kompromisinė sritis apima naują veiksmo pavadinimą (*Specialistų ir kompetencijos ugdymo galimybės*), patikslintą 5 straipsnio a punkto taikymo sritį ir specialias valdymo nuostatas (15 straipsnio 3 ir 6 dalys, taip pat 27, 46b ir 46d konstatuojamosios dalys), atspindinčias specifinį veiksmo pobūdį ir galimą reikšmingą jo poveikį.

Be to:

- daugiau dėmesio skirta Europos švietimo erdvei (10 ir 24 konstatuojamosios dalys, kuriomis papildomas didesnis Programos tikslų matomumas pagal 3 straipsnį); paralelinė 24a konstatuojamoji dalis skirta įgūdžių sąjungai;
- visame tekste pateiktos griežtesnės nuorodos į Sąjungos vertybes (5, 15, 16, 18, 38a, 46 konstatuojamosios dalys ir 13 straipsnio 4 dalis);
- atsižvelgiant į poreikį užtikrinti geresnę dviejų ramsčių („Mokymosi galimybės visiems“ ir „Parama gebėjimų stiprinimui“) struktūrą ir suteikti daugiau aiškumo dėl veiksmų paskirstymo visame tekste, pasiūlyta pertvarkyta reglamento projekto struktūra.

V. **IŠVADA**

EYCS tarybos prašoma susitarti dėl bendro požiūrio dėl šio pranešimo priede pateikto teksto.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo nustatoma 2028–2034 m. programa „Erasmus+“ ir panaikinami reglamentai (ES)
2021/817 ir (ES) 2021/888**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 165 straipsnio 4 dalį, 166
straipsnio 4 dalį ir 214 straipsnio 5 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūras,

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

kadangi:

- (1) Sąjunga turi remti žmones nuo ankstyvo amžiaus ir padėti jiems įgyti sėkmingam mokymuisi, darbui ir gyvenimui reikalingų žinių, įgūdžių ir kompetencijų. Kad tai būtų įmanoma, Sąjungai reikia kokybiškų, veiksmingų, lanksčių, novatoriškų ir įtraukių švietimo ir mokymo sistemų, galinčių padėti ugdyti, pritraukti ir išlaikyti talentus, kad ji neatsiliktų nuo vykstančių visuomenės, skaitmeninių, aplinkos ir ekonominių pokyčių tempo ir atsižvelgtų į jų mastą, reaguotų į demografinius iššūkius ir į tai, kokių įgūdžių reikia visuomenei bei ekonomikai, naikintų įgūdžių spragas, be kita ko, [...] ypatingos svarbos sektoriuose;
- (2) Sąjunga yra vertybių, kurių šaknys yra Europos istorijoje bei identitete ir kurios yra įtvirtintos [...] Europos Sąjungos (ES) sutartyje, bendrija. Suprasti šias vertybes, įskaitant pagrindines teises ir demokratiją, yra esminis gyvenimo įgūdis; tai būtina norint dalyvauti politinėse diskusijose ir sprendimų priėmimo procese. Švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto veikla padeda piliečiams įgyti įgūdžių ir kompetencijų, kurių reikia, kad jie galėtų klestėti, aktyviai ir prasmingai dalyvauti demokratiame ir apskritai visuomeniniame gyvenime, taip pat padeda žmonėms užmegzti ryšius ir ginti bendras vertybes;
- (3) Sąjunga grindžiama tiek piliečių, tiek valstybių narių solidarumu. Ši visuotinė vertybė suteikia pagrindą Sąjungos veiksams ir padeda užtikrinti vienybę, kuri būtina sprendžiant visuomenės uždavinius, kuriuos žmonės nori padėti spręsti praktiškai, visų pirma dalyvaudami savanoriškoje veikloje;

- (4) labai svarbu, kad visi žmonės, nepriklausomai nuo jų asmeninių, socialinių, ekonominių, geografinių ar kultūrinių aplinkybių, turėtų galimybę dalyvauti mobilumo veikloje užsienyje nuo ankstyvo amžiaus, kai formuojamos vertybės bei nuostatos ir kai žmonės yra atviriausi naujoms patirtims [...]. Galimybė nuo ankstyvo amžiaus susidurti su įvairia aplinka, kultūra, kalbomis ir gyvenimo būdu gali padėti laužyti stereotipus, skatinti kultūrų tarpusavio supratimą ir įkvėpti pagarbos, tolerancijos ir solidarumo vertybes, taip prisidedant prie vieningesnės ir [...] darnesnės Europos kūrimo;
- (5) siekiant kurti įtraukią, darnią bei atsparią visuomenę ir išlaikyti Sąjungos konkurencingumą, reikia investuoti į mokymosi galimybes visiems, nepriklausomai nuo žmonių kilmės ir materialinės padėties, tuo tikslu užtikrinant valstybių narių ir šioje srityje veikiančių organizacijų bendradarbiavimą ir vystant novatorišką, įrodymais pagrįstą politiką švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto srityse. Tokios investicijos taip pat padeda stiprinti europinę tapatybę, Sąjungos vertybes, įskaitant pagrindines teises, [...] ir kurti demokratiškesnę Sąjungą;
- (6) laikantis ES pasirengimo krizėms strategijos³, pasirengimas, atsparumas, dalyvavimas demokratiname gyvenime ir pilietinis aktyvumas turėtų būti skatinami taikant principą „iš apačios į viršų“ ir raginant organizacijas bei institucijas aktyviai padėti puoselėti skaitmeninį raštingumą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, kritinį mąstymą, skatinti pilietinį aktyvumą ir mokymąsi apie demokratiją bei pilietiškumą. Žmonės ir bendruomenės visoje [...] Sąjungoje [...] turėtų aktyviai prisidėti prie krizių prevencijos ir būti pakankamai pasirengę į jas reaguoti;

³ Bendras komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl ES pasirengimo krizėms strategijos (JOIN(2025) 130 final).

- (7) 2021–2027 m. Europos solidarumo korpuso programos ir programos „Erasmus+“ bendros veiksmų sritys ir tikslai išryškina didesnės sinergijos ir nuoseklesnio reglamentavimo potencialą. Visų mobilumo mokymosi tikslais, savanoriškos veiklos, bendradarbiavimo ir aktyvaus pilietiškumo bei solidarumo galimybių sutelkimas užtikrina vieną bendrą prieigą prie visų galimybių, kurias Sąjunga teikia jaunimui ir jaunimo srityje veikiančioms organizacijoms, taip sudarant sąlygas laikytis labiau koordinuoto ir veiksmingesnio požiūrio, o potencialiems dalyviams ir naudos gavėjams palengvinant prieinamumą;
- (8) atsižvelgiant į tai, būtina sukurti 2021–2027 m. programą „Erasmus+“⁴ bei Europos solidarumo korpuso⁵ programą pakeisiančią 2028–2034 m. Sąjungos švietimo bei mokymo, [...] jaunimo ir sporto programą „Erasmus+“ (toliau – Programa), kuri apimtų veiksmus švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto srityse ir pagal kurią būtų įsteigtas Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas;
- (9) patirtis parodė, kad sparčiai kintančioje ekonominėje, socialinėje ir geopolitinėje aplinkoje reikia lankstesnės daugiametės finansinės programos ir lankstesnių Sąjungos išlaidų programų. Tuo tikslu ir atsižvelgiant į programos „Erasmus+“ tikslus, finansavimas turėtų būti tinkamai pagrįstas kintančiais politikos poreikiais ir Sąjungos prioritetais, nustatytais atitinkamuose [...] Komisijos, [...] Tarybos [...] ir Europos Parlamento [...] dokumentuose, kartu užtikrinant pakankamą biudžeto vykdymo skaidrumą ir nuspėjamumą;

⁴ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/817, kuriuo nustatoma Sąjungos švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ (OL L 189, 2021 5 28).

⁵ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/888, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso programa (OL L 202, 2021 6 8).

- (10) Programa turėtų padėti toliau plėtoti Europos švietimo erdvę⁶ ir padėti įgyvendinti įgūdžių sąjungą⁷, taip pat Sąjungos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo politikos srityse bendras strategines programas, įskaitant mokyklinio ugdymo, profesinio rengimo bei mokymo, aukštojo mokslo [...] ir suaugusiųjų mokymosi (be kita ko, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo) politikos darbotvarkes, kad piliečiai galėtų visais savo gyvenimo etapais ugdytis kompetencijas ir įgūdžius, kurių reikia norint klestėti visuomenėje;
- (11) laikantis ES jaunimo strategijos⁸, Europos darbo su jaunimu darbotvarkės⁹ ir 2024 m. komunikato dėl 2022-ųjų – Europos jaunimo metų¹⁰, Programa turėtų būti remiamas prasmingas jaunimo ir jaunimo organizacijų dalyvavimas priimant sprendimus ir formuojant politiką, be kita ko, pasitelkiant ES jaunimo dialogą, jaunimo aspekto integravimas į visas politikos sritis, neformaliojo ir savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimas, kokybiškas darbas su jaunimu ir su jaunimu dirbančių asmenų kompetencijos ugdymas. [...] Programa ir toliau bus remiami visi jaunuoliai, kad jie galėtų dalyvauti mobilumo mokymosi tikslais veikloje [...], įskaitant jaunimo mainus, savanorišką veiklą, [...] jaunimo dalyvavimo ir solidarumo veiklą, siekiant įtraukti ir įgalinti jaunimą įgyti ir ugdytis gyvenimui ir profesinei ateičiai reikalingus įgūdžius ir kompetencijas, tapti aktyviais piliečiais ir dalyvauti ekonominiame, socialiniame, kultūriniame, demokratiame ir politiniame gyvenime, taip pat siekiant juos įtraukti į Europos projekto įgyvendinimą ir padėti kurti įtraukią, tvarią, konkurencingą ir atsparią Sąjungą;

⁶ Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) (OL C 66, 2021 2 26, p. 1).

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Įgūdžių sąjunga“ (COM(2025) 90 final).

⁸ Europos Sąjungos Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybės atstovų rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje sistemos: 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija (OL C 456, ST/14944/2018/INIT, 2018 12 18).

⁹ Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų rezoliucija dėl Europos darbo su jaunimu darbotvarkės nustatymo sistemos 2020/C 415/01 (OL C 415, 2020 12 1).

¹⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl 2022-ųjų – Europos jaunimo metų (COM(2024/1 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/txt/?uri=celex:52024dc0001>).

- (12) Programa turėtų būti remiamos galimybės visiems dalyvauti sporto ir fizinio aktyvumo veikloje, laikantis atitinkamo Europos Sąjungos darbo plano sporto srityje [...] ¹¹. Todėl reikia sutelkti dėmesį visų pirma į mėgėjišką sportą, atsižvelgiant į svarbų sporto vaidmenį skatinant sveiką gyvenseną, tarpasmeninius santykius, dalyvavimą, socialinę įtrauktį bei lygybę ir kuriant darnias bendruomenes;
- (13) skaitmeninė transformacija, įskaitant sparčią DI plėtrą, keičia [...] visuomenę ir ekonomiką, vis labiau paveikdama kasdienį gyvenimą, ir išryškina [...] poreikį didinti švietimo ir mokymo skaitmeninės parengties ir skaitmeninių pajėgumų lygį ir būtinybę skubiai [...] imti remti skaitmeninių įgūdžių, įskaitant kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, plėtrą [...] visiems pagal Programą visoje Sąjungoje;
- (14) formaliajam, neformaliajam ir savaiminiam [...] mokymuisi tenka esminis vaidmuo [...] užtikrinant švietimą darnaus vystymosi srityje, didinant informuotumą ir ugdant įgūdžius bei svarbiausias kompetencijas, kurių reikia asmeniniam elgesiui keisti. Programa padės įgalinti žmones veikti savo atitinkamose bendruomenėse ir įgyti [...] įgūdžių, reikalingų sėkmingai [...] žaliajai pertvarkai, be kita ko, pagal švarios pramonės kursą vykdomai žaliajai pertvarkai. Programa turėtų būti skatinama praktika, padedanti mažinti jos poveikį aplinkai;

¹¹ [...]

- (15) tarptautinis Programos aspektas turėtų padėti suteikti mobilumo mokymosi tikslais, bendradarbiavimo bei politikos dialogo su trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, galimybių, remiantis ankstesnių programų patirtimi, be kita ko, siekiant prisidėti prie Sąjungos konkurencingumo, kartu propaguojant Sąjungos vertybes ir užtikrinant Sąjungos ekonominio saugumo interesų apsaugą. Siekiant padidinti tos veiklos poveikį, svarbu didinti šios Programos sinergijas su programa „Globali Europa“, [...] strategija „Global Gateway“, taip pat švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto politikos programomis;
- (16) Programa turėtų padėti šalims kandidatėms ir potencialiems kandidatams siekti tikslo įstoti į Sąjungą, be kita ko, puoselėjant Sąjungos vertybes. Programa turėtų būti skatinamas stabilumas, partnerystė ir įgūdžių ugdymas su platesnės kaimynystės šalimis, be kita ko, stiprinant ryšius su Viduržemio jūros regionu. Bendradarbiaujant su kitomis šalimis visame pasaulyje, Programa [...] taip pat turėtų padėti pritraukti talentų iš viso pasaulio ir formuoti partnerystės ryšius, visų pirma siekiant skatinti Sąjungos konkurencingumą ir stiprinti jos atsparumą. Programa turėtų padėti šalims modernizuoti savo institucijas bei organizacijas ir apskritai didinti švietimo, mokymo, darbo su jaunimu ir sporto kokybę ir įtraukumą pasitelkiant tarptautines partnerystes;
- (17) įgyvendinant Programą turėtų būti vadovaujama pagarbos žmogaus orumui, laisvės, demokratijos, lygybės ir teisinės valstybės bei solidarumo principais ir vertybėmis, kaip įtvirtinta ES sutarties [...] 2 straipsnyje ir nurodyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) preambulėje. Todėl labai svarbu, kad tų principų ir vertybių laikytųsi visos Programoje dalyvaujančios šalys. Be to, Programa turėtų būti laikomasi principų, nustatytų 2017 m. ES gairėse dėl vaiko teisių propagavimo ir apsaugos ir JT asmenų su negalia teisių konvencijos 9 straipsnyje [...];

- (18) Programa turėtų būti skatinamas dalyvavimas, visų pirma jaunimo, Europos demokratiname gyvenime, be kita ko, remiant veiklą, kuria prisidedama prie pilietiškumo ugdymo, ugdomi pilietiniam aktyvumui reikalingi įgūdžiai ir sudaromos sąlygos įsitraukti į pilietinę visuomenę ir mokytis dalyvauti jos gyvenime, taip didinant informuotumą apie [...] Sąjungos vertybes (įskaitant pagrindines teises), palengvinant bendravimą su sprendimus priimančiais asmenimis vietos, nacionaliniu ir Europos lygmenimis ir prisidedant prie Europos integracijos proceso. Programa taip pat turėtų būti remiamas prasmingo jaunimo dalyvavimo galimybių ir mechanizmų kūrimas, įskaitant jaunimo vadovaujamą veiklą arba veiklą, kurioje prasmingai dalyvauja jaunimas ir kurią gali vykdyti neformaliosios jaunimo grupės ar kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai;
- (19) Programa turėtų jaunimui ir organizacijoms suteikti prieinamų, įtraukių ir saugių galimybių rodyti solidarumą, taip pat padėti jiems remti bendruomenės ir spręsti visuomenės uždavinius, o kartu įgyti vertingos patirties ir įgūdžių, reikalingų jų asmeniniam tobulėjimui, aktyviam pilietiškumui ir įsidarbinamumui;
- (20) pagal Programą turėtų būti remiama Europos solidarumo korpuso savanoriška veikla, be kita ko, Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpuso veikla. 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu ši veikla buvo įtraukta į Europos solidarumo korpuso programą. Savanoriška veikla tiek Sąjungoje, tiek už jos ribų siejama su turtinga neformaliojo ir savaiminio mokymosi patirtimi, kuri jaunimui suteikia galimybę parodyti solidarumą ir dalyvauti veikloje, kuri padeda spręsti visuomenės ir humanitarinius uždavinius, kartu skatinti jų asmeninį, socialinį, mokymosi ir profesinį tobulėjimą, aktyvų pilietiškumą, pilietinį aktyvumą ir įsidarbinamumą. [...] Prireikus turėtų būti siekiama Europos solidarumo korpuso savanoriškos veiklos ir atitinkamos nacionalinės politikos bei priemonių valstybėse narėse ir Programos asocijuotosiose trečiosiose valstybėse sinergijos;

- (21) siekiant didinti Europos piliečių solidarumą ir humanitarinės pagalbos bei vystomojo bendradarbiavimo matomumą, reikia plėtoti valstybių narių ir [...] Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių solidarumą su gaivalinių nelaimių ir žmogaus keliamų pavojų paveiktomis trečiosiomis valstybėmis, kurios nėra Programos asocijuotosios valstybės. Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas turėtų prisidėti prie koordinuoto Sąjungos poreikiais grindžiamo reagavimo; jo veikla bus įgyvendinama laikantis šiame reglamente nustatytų taisyklių ir procedūrų;
- (22) jaunimui, visų pirma mažiau galimybių turinčiam jaunimui, ir toliau turėtų būti teikiama galimybė pirmą kartą patirti kelionę po Europą dalyvaujant savaiminio ir neformaliojo [...] mokymosi veikloje, kuria siekiama puoselėti priklausymo Sąjungai jausmą ir jaunimui sudaryti sąlygas atrasti jos kultūrų ir kalbų įvairovę;
- (23) kalbant apie sporto sritį, pasitelkiant mobilumo galimybes ir stiprinant gebėjimus, įskaitant bendradarbiavimą, pagal Programą turėtų būti puoselėjamos bendros Europos vertybės, savanoriška veikla, taip pat inovacijos ir įgūdžių ugdymas sporto srityje ir per sportą. Programa turėtų [...] būti skatinamas geras valdymas, sauga ir sąžiningumas sporto ir sporto diplomatijos srityse [...]. Be to, pagal ją turėtų būti remiamos mėgėjiško sporto organizacijos, daugiausia dėmesio skiriant galimybėms visiems dalyvauti fizinio aktyvumo veikloje, kuria užsiimama sveikatos, švietimo ar socialiniais tikslais [...]. Programa turėtų suteikti [...] žmonėms visoje Europoje galimybę dalyvauti tarpvalstybinėse sporto iniciatyvose, skatinančiose asmeninį tobulėjimą, kultūrinius mainus, solidarumą ir bendruomenių dalyvavimą;

- (24) Programa svariai prisidedama prie [...] Europos švietimo erdvės, [...] kuri yra remiama ir įgyvendinama pagal Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą ir kuria skatinama kokybė, lygybė, įtrauktis ir sėkmė visiems. Europos švietimo erdvė grindžiama holistiniu požiūriu, apimančiu mokymą, rengimą ir mokymąsi visomis aplinkybėmis ir visais lygmenimis – tiek formalųjį, tiek neformalųjį ar savaiminį – nuo ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros iki suaugusiųjų mokymosi, įskaitant profesinį rengimą ir mokymą (PRM) ir aukštąjį mokslą;
- (24a) kadangi įgūdžių sąjunga prisidedama prie tikros bendros kokybiško švietimo, mokymo ir mokymosi visą gyvenimą erdvės kūrimo tarpvalstybiniu mastu [...], [...], ja [...] siekiama didinti pastangas [...] šioje srityje. Tai būtų galima pasiekti ugdant pagrindinius ir aukšto lygio įgūdžius, suteikiant žmonėms galimybių reguliariai atnaujinti ir įgyti naujų ir į ateitį orientuotų įgūdžių, sudarant palankesnes sąlygas [...] žmonių mobilumui užtikrinant skaidrumą ir įgūdžių bei kvalifikacijų pripažinimą ir įmonių vykdomą įdarbinimą visoje [...] Sąjungoje, taip pat pritraukiant, plėtojant ir išlaikant talentingiausius specialistus Europoje [...];
- (25) svarbu skatinti ir plėsti mokymosi, mokymo ir mokslinių tyrimų [...] Sąjungos, vertybių bei pilietiškumo srityse prieinamumą. Atsižvelgiant į iššūkius, su kuriais šiandien susiduria Sąjunga, ypač svarbu puoselėti priklausymo Europai jausmą ir įsipareigojimą. Programa ir toliau turėtų prisidėti prie mokymosi Europos integracijos klausimais, įskaitant būsimus Sąjungos iššūkius ir galimybes, kad būtų skatinamos diskusijos šiais klausimais ir Europos integracijos studijų meistriškumo plėtotė, taip pat pasitelkiant „Jean Monnet“ veiksmus;

- (26) kalbų mokymasis prisideda prie žmonių ir kultūrų tarpusavio supratimo [...] bei kultūros įvairovės ir skatina mobilumą Sąjungoje ir už jos ribų, nes kalbinės kompetencijos yra priskiriamos būtiniems gyvenimo ir darbo įgūdžiams. Todėl Programa turėtų padėti gerinti kalbų (be kita ko, kai tinkama, nacionalinių gestų kalbų) mokymąsi. Siekiant užtikrinti plačias ir įtraukias galimybes dalyvauti Programoje, svarbu, kad daugiakalbystė būtų vienas iš pagrindinių Programos įgyvendinimo principų;
- (27) Europa susiduria su vis didesniu iššūkiu tenkinant įgūdžių poreikius darbo rinkoje, be kita ko, sektoriuose, kuriuose labai trūksta darbuotojų, ir tenkinant kvalifikuotų specialistų paklausą strateginiuose [...] sektoriuose, pavyzdžiui, [...] švarių ir žiedinių technologijų, transporto, energetikos, hidrologinio atsparumo, žemės ūkio, sveikatos priežiūros, skaitmeninių technologijų, orlaivių ir erdvėlaivių bei gynybos sektoriuose, bet jais neapsiribojant. [...] Vadovaujantis įgūdžių sąjungos principais[...], Programa turėtų [...] būti remiami [...] Sąjungos [...] besimokančių asmenų tikslai siekti mokslo [...] strateginiuose sektoriuose, kurie turi aiškia Europos pridėtinę vertę. Tai galėtų apimti priemones, sukurtas [...] išlaikyti talentingiausius specialistus [...] Europoje, suteikiant galimybių studijuoti pagal jungtines studijų programas, Europos kvalifikacijų sandaros 5, 6 ir 7 lygiuose aukštojo mokslo srityje ir, kai tinkama, profesinio rengimo ir mokymo srityje. Tokiomis priemonėmis turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos dalyvauti įvairios kilmės besimokantiems asmenims, visų pirma tiems, kurie turi mažiau galimybių, kartu atsižvelgiant į geografinę pusiausvyrą. Jų įgyvendinimas turėtų išlikti pakankamai lankstus, kad būtų galima reaguoti į kintančius politikos prioritetus ir darbo rinkos poreikius. Specialistų ir kompetencijos ugdymo galimybės neturėtų pakeisti pagrindinio Programos dėmesio mobilumui mokymosi tikslais arba daryti neproporcingo poveikio kitų Programos veiksmų finansavimui. Parama tokioms galimybėms galėtų būti teikiama užtikrinant sinergiją su kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, Europos konkurencingumo fondu, ir pritraukiant verslo, pramonės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą. Svarbu ne tik ugdyti ir išlaikyti vidaus talentus, bet ir pritraukti talentingus asmenis į Sąjungą siūlant [...] tokias galimybes kaip „Erasmus Mundus“ stipendijos; [...]

- (28) bendradarbiavimas sudaro sąlygas keistis patirtimi ir stiprinti gebėjimus – taip užtikrinami geresni rezultatai ir veiklos rodikliai, taip pat didesnis veiksmingumas, nes sutelkiami ištekliai ir žinios. Todėl pagal Programą turėtų būti remiamos gebėjimų stiprinimo priemonės, kurios padeda gerinti švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto srityse veikiančių institucijų ir organizacijų bendradarbiavimą įvairiais lygmenimis. Taip pripažįstamas esminis institucijų ir organizacijų vaidmuo žmonėms suteikiant kintančiame pasaulyje reikalingų žinių, įgūdžių bei kompetencijų ir padedama šioje srityje veikiančioms institucijoms bei organizacijoms tinkamai išnaudoti savo inovacijų, kūrybiškumo ir verslumo potencialą, visų pirma skaitmeninėje ekonomikoje;
- (29) Programa turėtų būti remiamas ilgalaikis strateginis tarpvalstybinis bendradarbiavimas instituciniu lygmeniu, kad būtų didinama švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto organizacijų ir institucijų kompetencija, konkurencingumas bei patrauklumas ir skatinama tvari bei sisteminė jų pertvarka vadovaujantis [...] [...] Sajungos [...] prioritetų. Šis bendradarbiavimas apims iniciatyvas, kurias pasitelkiant išbandomos novatoriškos švietimo, mokymo ir įgūdžių ugdymo priemonės ir taip remiamas bendradarbiavimas su verslu, [...] pramone ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Pagal Programą turėtų būti toliau remiamas švietimo ir mokymo institucijų ir valstybių narių darbas siekiant pašalinti likusias tarpvalstybinio bendradarbiavimo kliūtis ir padidinti tarpvalstybinių jungtinių studijų programų pasiūlą, taip prisidedant prie galimo jungtinio Europos laipsnio kūrimo¹²;

¹² Tarybos rezoliucija „Jungtinio Europos laipsnio ženklas ir tolesni veiksmai siekiant galimo jungtinio Europos laipsnio. Europos konkurencingumo ir Europos aukštojo mokslo patrauklumo didinimas“ (OL C, C/2025/2939, 2025 5 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj>).

- (30) pagal Programą turėtų būti tvariai remiama pagrindinė Europos universitetų aljansų švietimo misija, kad būtų galima veiksmingiau pasiekti sisteminių poveikį vykdant ilgalaikius Sąjungos lygmens veiksmus, visų pirma siekiant didinti kompetenciją, mažinti susiskaidymą ir didinti [...] aukštojo mokslo sistemų patrauklumą ir įtraukumą visoje Sąjungoje ir kurti novatoriškas priemones mokymosi ir mokymo kokybei gerinti [...]. Ta pagrindinė misija, grindžiama bendra vizija ir remiama bendro valdymo susitarimais bei bendrais ištekliais, turėtų apimti į ateitį orientuotų įgūdžių ir kompetencijų ugdymą [...], be kita ko, [...] įgūdžių sąjungoje jau nustatytuose sektoriuose, pasitelkiant atitinkamas ir perspektyvias [...] studijų programas, pedagogines inovacijas, jungtinius laipsnius, mokymąsi visą gyvenimą, mikrokredencialus, siekiant ugdyti ir pritraukti talentus ir sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui švietimo srityje, be kita ko, su įmonėmis, [...] pramone ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Parama visiems aljansų aspektams, įskaitant mokslinius tyrimus ir inovacijas ir jų indėlį į Sąjungos konkurencingumą, turėtų būti teikiama pasitelkiant sinergijas su kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, Europos konkurencingumo fondu ir programa „Europos horizontas“;
- (30a) pagal Programą turėtų būti teikiama parama profesinės kompetencijos centrams, remiantis partnerystėmis tarpvalstybinio, nacionalinio, regioninio ir vietos lygmenimis, siekiant remti kokybiškas ir novatoriškas profesinio rengimo ir mokymo sistemas, kurios padeda ugdyti įgūdžius ir suteikia profesinio ir asmeninio tobulėjimo galimybių, atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius, ir taip padeda kurti dinamišką, atsparią ir įtraukią ekonomiką ir visuomenę. Tolesnė parama galėtų būti teikiama užtikrinant sinergiją su kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, Europos konkurencingumo fondu ir nacionalinės ir regioninės partnerystės planais;

- (31) atsižvelgiant į atitinkamas Sąjungos sistemas ir priemones, Programa turėtų padėti ugdyti [...] įgūdžius, be kita ko, [...] pasitelkiant [...] galimą pagrindinių įgūdžių rėmimo schemą, ir skatinti kokybės užtikrinimą, skaidrumą, įgūdžių, gebėjimų ir kvalifikacijų (įskaitant aukštojo mokslo kvalifikacijas ir vidurinio ugdymo bei mokymo kvalifikacijas, suteikiančias galimybę siekti aukštojo mokslo¹³) pripažinimą, jų skaitmeninimą [...] ir neformaliojo bei savaiminio mokymosi rezultatų patvirtinimą, įgūdžių valdymą ir orientavimą. Šiuo atžvilgiu pagal Programą taip pat turėtų būti teikiama parama nacionalinio ir Europos lygmens kontaktiniams punktam ir tinklams, kurie palengvina mainus visoje Europoje ir už jos ribų, taip pat lanksčių mokymosi trajektorijų tarp įvairių švietimo, mokymo bei jaunimo sričių kūrimą įvairioje formaliojo bei neformaliojo mokymosi aplinkoje, be kita ko, pagal Programą remiant mikrokredencialų ekosistemas;
- (32) patogios naudoti interneto platformos ir virtualiojo bendradarbiavimo priemonės gali būti labai naudingos remiant švietimo bei mokymo, [...] jaunimo ir sporto politikos įgyvendinimą Europoje ir už jos ribų. Siekiant užtikrinti, kad būtų plačiau vykdoma virtualiojo bendradarbiavimo veikla, pagal Programą turėtų būti remiamas sistemingesnis ir nuoseklesnis interneto platformų naudojimas. Be to, pasitelkiant skaitmeninimą, pagal Programą turėtų būti palengvinami ir remiami mobilumo procesai;

¹³ 2018 m. lapkričio 26 d. Tarybos rekomendacija dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo (OL C 444, 2018 12 10, p. 1).

- (33) Programa turėtų būti sukurta taip, kad skatintų įtrauktį, įvairovę, solidarumą ir lygias galimybes, įskaitant lyčių lygybę ir nediskriminavimą; tuo tikslu turėtų būti plečiamas mobilumo, savanoriškos veiklos ir mokymosi prieinamumas visoje Sąjungoje ir už jos ribų, taip sudarant sąlygas visiems žmonėms visapusiškai naudotis pokyčius skatinančia patirtimi;
- (34) Programoje turėtų būti numatytos priemonės, kuriomis mažiau galimybių turintiems asmenims būtų sudarytos palankesnės sąlygos ir suteikta daugiau galimybių, pašalintos kliūtys (įskaitant finansines), galinčios trukdyti tokiomis galimybėmis naudotis, ir kuriomis būtų remiamasi rengiant tolesnes įgyvendinimo gaires. Tos priemonės, be kita ko, gali apimti tikslią finansinę paramą, prieinamus mokymosi formatus, lengvesnį apsirūpinimą būstu, [...] kiek tai susiję su Programos veikla, parengiamąją veiklą ir paramą mažiau galimybių turintiems dalyviams, teikiamą prieš dalyvavimą Programoje, dalyvavimo metu ir vėliau, taip pat patogius naudoti ir prieinamus dokumentus įvairiomis kalbomis, paramos darbuotojams, atsakingiems konkrečiai už įtrauktį ir įvairovę organizacijose, veiklą ir mažiau galimybių turinčių potencialių dalyvių informuotumo didinimą, be kita ko, kaimo ir atokiose vietovėse. Be to, Programa turėtų sudaryti sąlygas dotacijų skyrimo procese pirmenybę teikti kokybiškiems projektams, kuriais aktyviai skatinama mažiau galimybių turinčių dalyvių įtrauktis ir dalyvavimas;
- (35) siekiant užtikrinti, kad Programa būtų prieinamesnė naujai prisijungiančioms organizacijoms, [...] mažoms organizacijoms ir mažų administracinių pajėgumų organizacijoms ir kad paramos gavėjams būtų lengviau ją valdyti, pagal Programą turėtų būti stiprinamos procedūrų supaprastinimo visais etapais priemonės;

- (36) Įšiuo reglamentu nustatomas orientacinis Programos finansinis paketas. Šio reglamento tikslais einamosios kainos apskaičiuojamos taikant fiksuotą 2 % defliatorių;]
- (37) atsižvelgiant į sričių, kuriose taikoma Programa, įvairovę, ir toliau turėtų būti siekiama, kad jaunimo ir sporto srityse būtų prasmingai prisidedama prie Programos tikslų įgyvendinimo ir pasiekiamos jos tikslinės grupės;
- (38) šiai programai taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509¹⁴. Jame nustatytos Sąjungos bendrojo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės, įskaitant dotacijų, apdovanojimų, nepiniginio dovanojamo turto, viešųjų pirkimų, netiesioginio valdymo, finansinės paramos, finansinių priemonių, biudžeto garantijų ir Sąjungos finansinių interesų apsaugos taisykles;
- (38a) pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 6 straipsnio 2 dalį biudžetas sudaromas ir vykdomas laikantis Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 nuostatų. Be to, pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 6 straipsnio 3 dalį, vykdydamos biudžetą valstybės narės ir Komisija turi užtikrinti, kad būtų laikomasi Chartijos [...] pagal Chartijos 51 straipsnį, ir turi gerbti ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas Sąjungos vertybes, susijusias su biudžeto vykdymu;

¹⁴ 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, (OL L, 2024/2509, 2024 9 26).

(39) pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹⁵, Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95¹⁶, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96¹⁷ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939¹⁸, Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugomi taikant proporcingas priemones, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisėtai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, kai tinkama, administracinių sankcijų skyrimą. Visų pirma, vadovaujantis reglamentais (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir (Euratomas, EB) Nr. 2185/96, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo ir kitos neteisėtos veiklos, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371¹⁹, atvejus ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už tokią veiklą. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 bet kuris Sąjungos lėšas gaunantis asmuo arba subjektas turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios naudojant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;

¹⁵ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1 [...]).

¹⁶ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

¹⁷ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

¹⁸ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

¹⁹ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

- (40) siekiant supaprastinti reikalavimus naudos gavėjams, reikėtų kuo plačiau taikyti supaprastintą išlaidų apmokėjimą: fiksuotąsias sumas, vieneto įkainius ir fiksuotąsias normas. Taikant supaprastintą išlaidų apmokėjimą mobilumui mokymosi tikslais pagal Programą remti, reikėtų atsižvelgti į gyvenimo lygį ir gyvenimo išlaidas priimančiojoje šalyje. Vadovaujantis nacionaline teise, valstybės narės taip pat turėtų būti skatinamos toms dotacijoms netaikyti jokių mokesčių, įskaitant socialinius; dotacijoms, kurias pavieniams asmenims teikia viešieji ar privatieji teisės subjektai, turėtų būti taikoma tokia pati tvarka;
- (41) tikslinga užtikrinti, kad 2021–2027 m. programos būtų užbaigtos tinkamai, visų pirma kiek tai susiję su daugiamečių jų valdymo tvarkos tęstinumu (pavyzdžiui, techninės ir administracinės pagalbos finansavimu). Reikėtų užtikrinti, kad pagal 2021–2027 m. programą vykdytai ir iki 2027 m. gruodžio 31 d. neužbaigtai veiklai nuo 2028 m. sausio 1 d. prireikus būtų teikiama techninė ir administracinė pagalba;
- (42) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 349 straipsnį, Programoje turėtų būti atsižvelgiama į specifinę tame straipsnyje nurodytų atokiausių regionų padėtį [...]. [...] Turėtų būti imamos priemonių, kad jiems būtų sudarytos palankesnės sąlygos dalyvauti Programoje visuose veiksmuose, be kita ko, kai aktualu, teikiant finansinę paramą mobilumui mokymosi tikslais ir savanoriškai veiklai. Reikėtų skatinti šių regionų ir trečiųjų valstybių, visų pirma kaimyninių šalių, žmonių ir organizacijų mobilumą ir bendradarbiavimą. Tokios priemonės turėtų būti stebimos ir reguliariai vertinamos;

- (43) pagal Tarybos sprendimo (ES) 2021/1764²⁰ 85 straipsnio 1 dalį, užjūrio šalyse ir teritorijose įsisteigę fiziniai asmenys ir atitinkami subjektai gali gauti pagal Programą skiriamą finansavimą, laikantis Programos taisyklių ir tikslų bei galimos tvarkos, taikomų valstybei narei, su kuria užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;
- (44) [Programa turi būti įgyvendinama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) [XXX]* [Veiklos rezultatai], kuriuo nustatomos biudžeto išlaidų stebėjimo ir veiklos rezultatų peržiūros sistemos taisyklės, įskaitant taisykles, kuriomis užtikrinamas vienodas reikšmingos žalos nedarymo ir lyčių lygybės principų, nurodytų atitinkamai Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 33 straipsnio 2 dalies d ir f punktuose, taikymas, Sąjungos programų ir veiklos rezultatų stebėsenos ir ataskaitų apie juos teikimo taisyklės, Sąjungos finansavimo portalo sukūrimo taisyklės, programų vertinimo taisyklės, taip pat kitos horizontaliosios nuostatos, taikytinos visoms Sąjungos programoms, pavyzdžiui, dėl informavimo, komunikacijos ir matomumo;]
- (45) siekiant optimizuoti pridėtinę vertę, padidinti investicijų mastą ir poveikį, turėtų būti siekiama visų pirma Programos ir kitų Sąjungos finansavimo priemonių sinergijų, be kita ko, taikant įgalinamuosius mechanizmus, pavyzdžiui, supaprastintas procedūras. Programa taip pat turėtų būti siekiama sinergijų, kuriomis būtų stiprinamas švietimo ir privačiojo sektoriaus bendradarbiavimas;

²⁰ 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/1764 dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją), (OL L 355, 2021 10 7, p. 6 [...]).

(46) Programa turėtų būti atvira trečiųjų valstybių dalyvavimui, kai tai atitinka Sąjungos interesus. Šiuo atžvilgiu Sąjunga gali leisti trečiosioms valstybėms visiškai arba iš dalies prisijungti prie Programos steigiamųjų veiksmų, jei galioja atitinkami tarptautiniai susitarimai su tomis valstybėmis ir laikantis tuose susitarimuose nustatytų sąlygų. Trečiosios valstybės taip pat turėtų apimti Europos labai mažų valstybių kategoriją (Andoros Kunigaikštystę, Monako Kunigaikštystę, San Marino Respubliką ir Vatikano Miesto Valstybę). Prisijungimas prie Programos turėtų būti sąlygotas tinkama trečiosios valstybės įnašo ir gaunamos naudos pusiausvyra, turėtų būti užtikrinta Sąjungos finansinių ir saugumo interesų apsauga. Priimant sprendimą dėl trečiųjų valstybių dalyvavimo ir tokio dalyvavimo sąlygų, turi būti laikomasi atitinkamų Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos prerogatyvų pagal SESV 218 straipsnį. Trečiosioms valstybėms, dalyvavusioms bet kurioje iš ankstesnių programų pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) 2021/817²¹, (ES) 2021/888²², (ES) Nr. 1288/2013²³ ar (ES) 2018/1475²⁴ ir įsteigusioms nacionalinę agentūrą bet kuriuo atitinkamu programavimo laikotarpiu, neturėtų būti svarstoma leisti iš dalies prisijungti prie Programos. Kitų kategorijų trečiosioms valstybėms iš dalies prisijungti turėtų būti leidžiama siekiant visapusiško prisijungimo arba apie tai svarstyti tais atvejais, kai visapusiškas prisijungimas nenumatomas, o toks dalinis prisijungimas atitiktų Sąjungos interesus. Bet kuriuo atveju visuose susitarimuose, kuriais leidžiamas prisijungimas iš dalies, turėtų būti numatytas iš anksto nustatytas bendras įnašų ir naudų paketas. Labai svarbu, kad Programoje dalyvaujančios trečiosios valstybės gerbtų ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas Sąjungos vertybes. Trečiųjų valstybių, kurios nėra Programos asocijuotosios valstybės, teisės subjektai

²¹ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/817, kuriuo nustatoma Sąjungos švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013, (OL L 189, 2021 5 28, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj>).

²² 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/888, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso programa ir panaikinami reglamentai (ES) 2018/1475 ir (ES) Nr. 375/2014 (OL L 202, 2021 6 8, p. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/888/oj>).

²³ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1288/2013, kuriuo sukuriama Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ir kuriuo panaikinami sprendimai Nr. 1719/2006/EB, Nr. 1720/2006/EB ir Nr. 1298/2008/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 50, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1288/oj>).

²⁴ 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1475, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso teisinė sistema ir iš dalies keičiami Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013, Reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 ir Sprendimas Nr. 1313/2013/ES (OL L 250, 2018 10 4, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1475/oj>).

[...] turėtų galėti dalyvauti kai kuriuose Programos veiksmuose, kaip apibrėžta Komisijos paskelbtose darbo programose ir kvietimuose teikti pasiūlymus, jei jų dalyvavimas padeda siekti Programos tikslų ir yra būtinas veiksmui įgyvendinti;

- (46a) siekiant padidinti nuspėjamumą ir skaidrumą, veiksmai, kuriems taikomas tiesioginis valdymas ir kurie pradami vykdyti pirmą kartą ir anksčiau nebuvo įgyvendinami vykdant darbo programą pagal šį reglamentą, turėtų būti aiškiai identifikuojami kaip nauji veiksmai. Pirmaisiais šio reglamento įgyvendinimo metais naujais veiksmais turėtų būti laikomi tie veiksmai, kurie nebuvo įgyvendinami vykdant darbo programą pagal Reglamentą (ES) 2021/817 arba [...] (ES) 2021/888;
- (46b) veiksmas turėtų būti laikomas nauju, jei jam būdinga kitokia intervencijos logika, kaip matyti visų pirma iš naujo tikslo ir aprėpties, naujos pirminės tikslinės grupės, iš esmės kitokio įgyvendinimo mechanizmo ir (arba) atskiro ir aiškiai identifikuojamo darbo programoje numatyto biudžeto paskirstymo. Pakeitimai, pavyzdžiui, esamo veiksmo pavadinimo pakeitimas, metiniai biudžeto patikslinimai, tvarkaraščio ar trukmės pakeitimai, techniniai skyrimo kriterijų ar sąlygų atnaujinimai, geografinis išplėtimas arba papildomų įgyvendinimo sąlygų nustatymas neturėtų būti laikomi naujais veiksmais, jei tokie pakeitimai nekeičia bendrų esamo veiksmo tikslų ir intervencijos logikos; Specialistų ir kompetencijos ugdymo galimybės turėtų būti laikomos nauju veiksmu, nepaisant to, kad jos yra susijusios su Europos politikos eksperimentavimo projektu pagal 2021–2027 m. programą „Erasmus+“.
- (46c) siekiant išsaugoti Programos lankstumą, Sąjunga turėtų išlaikyti galimybę nustatyti naujus veiksmus, kad būtų laiku reaguojama į išimtines aplinkybes, kartu užtikrinant teisinį tikrumą ir veiksmingą Programos įgyvendinimą vadovaujantis jos tikslais. Tokie veiksmai nustatomi, jei Komisija patvirtina atskiras darbo programas;

- (46d) atsižvelgdama į tai, kad specialistų ir kompetencijos ugdymo galimybės yra labai novatoriškos ir gali turėti didelį poveikį Programos biudžetui, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Programos komitetu, turėtų jas plėtoti. Komisija taip pat turėtų pateikti Tarybai specialistų ir kompetencijos ugdymo galimybių vertinimo rezultatus prieš juos įtraukiant į įprastą darbo programą. Komisija turėtų atsižvelgti į Tarybos pareikštas nuomones;
- (47) tinkama ir įtrauki informavimo veikla ir pagal Programą remiamų galimybių viešinimas turėtų būti užtikrinami vietos, nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į pagrindines Programos tikslines grupes ir, kai aktualu, į įvairias kitas tikslines grupes. Be to, Komisija ir įgyvendinimo įstaigos turėtų sudaryti palankesnes sąlygas dalytis gerosios praktikos pavyzdžiais ir projektų rezultatais ir rinkti grįžtamąją informaciją apie Programą;
- (48) Programa turėtų padėti sutelkti buvusių programos „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programos dalyvių potencialą ir remti susijusią veiklą, skatindama juos propaguoti Programą;
- (49) reikėtų imtis priemonių Programos valdymui supaprastinti ir masto ekonomijai pasiekti, be kita ko, kai taikoma, [...] konsoliduojant Programos įnašus, kai taikytina, kiekvienai nacionalinei agentūrai sudarant vieną susitarimą dėl įnašo;

- (49a) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011²⁵;
- (49b) kalbant apie susijusių Sąjungos teisės aktų aiškinimą, tinkama, kad Europos solidarumo korpuso savanoriška veikla, remiama pagal šį reglamentą, arba savanoriška veikla, kuri toliau remiama pagal Reglamentą (ES) 2021/888, būtų laikoma lygiaverte savanoriškai veiklai, vykdomai pagal Europos savanorių tarnybos programą;
- (50) Reglamentai (ES) 2021/817²⁶ ir (ES) 2021/888²⁷ turėtų būti panaikinti nuo 2028 m. sausio 1 d.;
- (51) siekiant užtikrinti paramos teikimo atitinkamoje politikos srityje tęstinumą ir sudaryti sąlygas pradėti įgyvendinimą nuo 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos pradžios, šis reglamentas turėtų įsigalioti ir būti taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d. [...].

²⁵ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²⁶ [...]

²⁷ [...]

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

[...] I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu sukuriama [...] Sąjungos veiksmų švietimo bei mokymo [...], jaunimo ir sporto srityse programa „Erasmus+“ (toliau – Programa) ir įsteigiamas Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas, taip pat nustatomi Programos tikslai, [2028–2034 m. laikotarpio] biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės. [...]

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

[...]

[...]

2a) suaugusiųjų švietimas – bet kokios formos suaugusiųjų formalusis, neformalusis arba savaiminis mokymasis;

- 3) mėgėjiškas sportas – bet kokia sportinė ar fizinė [...] veikla, kuria reguliariai neprofesionalių lygmeniu, daugiausia vietos lygmeniu, užsiima visų amžiaus grupių žmonės sveikatos, švietimo ar socialiniais tikslais;
- 4) aukštojo mokslo institucija – institucija, kuri, nepriklausomai nuo to, kaip tokia institucija vadinama, pagal [...] nacionalinę arba, [...] kai taikytina, regioninę teisę arba praktiką [...] suteikia pripažįstamus laipsnius arba kitas pripažįstamas tretinio lygmens kvalifikacijas, arba palyginama tretinio lygmens institucija, kurią nacionalinės [...] ar regioninės valdžios institucijos laiko tinkama dalyvauti Programoje jų atitinkamoje teritorijoje;
- 5) aukštosios mokyklos studentas – asmuo, priimtas į aukštojo mokslo instituciją, įskaitant trumposios pakopos studijų, bakalauro, magistro ar daktaro laipsnio ar lygiavertes programas, arba asmuo, neseniai tokioje institucijoje [...] baigęs studijas;
- 6) Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas – iniciatyva, pagal kurią vykdoma savanoriška veikla, kuria remiamos pokrizinės ilgalaikės humanitarinės pagalbos ir vystomojo bendradarbiavimo operacijos trečiosiose valstybėse, kurios nėra asocijuotosios Programos valstybės, teikiama poreikiais grindžiama pagalba, kad būtų užkirstas kelias žmonių kančioms, kad jos būtų palengvintos ir kad būtų išlaikytas tvarus žmogiškasis orumas krizių metu, ir kuri apima veiksmus, kuriais siekiama gerinti pasirengimą nelaimėms ir mažinti nelaimių riziką, susieti pagalbą, atkūrimą bei vystymąsi ir padėti stiprinti pažeidžiamų ar nuo nelaimių nukentėjusių bendruomenių atsparumą ir gebėjimą įveikti krizes ir po jų atsigauti;

- 7) savaiminis mokymasis – kasdiene veikla ir patirtimi pagrįstas mokymasis, kuris nėra organizuotas ar struktūrizuotas tikslų, laiko ar paramos mokymuisi atžvilgiu; jis besimokančiojo gali būti neplanuotas;
- 8) jungtinė studijų programa – dviejų ar daugiau šalių skirtingų aukštojo mokslo institucijų bendrai koordinuojama ir siūloma [...] integruota mokymo programa, kurią baigus suteikiamas [...] dvigubas / dauginis arba jungtinis laipsnis;
- 9) mokymasis visą gyvenimą – įvairių formų (formalusis, neformalusis ar savaiminis) mokymasis, vykstantis visais gyvenimo etapais ir padedantis gerinti ar atnaujinti žinias, įgūdžius, kompetencijas ir nuostatas, be kita ko, naudojantis mikrokredencialais arba dalyvaujant visuomenės gyvenime asmeniniu, pilietiniu, kultūriniu, socialiniu arba su užimtumu susijusiu aspektu, pavyzdžiui, teikiant konsultavimo ir orientavimo paslaugas; jis apima ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, bendrąjį ugdymą, profesinį rengimą ir mokymą, aukštąjį mokslą, [...] suaugusiųjų švietimą, darbą su jaunimu, sportą ir kitokį formaliajam švietimui ir mokymui nepriskiriamą mokymąsi ir paprastai skatina tarpsektorinį bendradarbiavimą bei lankstųjį mokymąsi;

- 10) mobilumas mokymosi tikslais – fizinis persikėlimas į kitą šalį nei gyvenamoji šalis studijuoti, mokytis, mokyti ar gauti žinių neformaliojo ar savaiminio mokymosi būdu, galbūt, be kita ko, naudojant virtualiuosius komponentus;
- 10a) teisės subjektas – fizinis ar juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal nacionalinę teisę, Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę, turintis teisinį subjektiškumą ir galintis veikdamas savo vardu naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba subjektas, kuris neturi teisinio subjektiškumo, kaip nurodyta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 [...] 200 straipsnio 2 dalies c punkte;
- 10b) nacionalinė agentūra – pagal šį reglamentą paskirta įstaiga, atsakinga už Programos įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje;
- 10c) nacionalinė institucija – pagal šį reglamentą paskirta viešoji įstaiga, atsakinga už Programos valdymo stebėseną ir priežiūrą nacionaliniu lygmeniu valstybėje narėje arba Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje;
- 11) neformalusis mokymasis – formaliajam švietimui ir mokymui nepriskiriamas mokymasis pasitelkiant mokymosi tikslų ir mokymosi laiko atžvilgiu suplanuotą veiklą ir kai teikiama kokia nors parama mokymuisi;
- 12) mažiau galimybių turintys asmenys – žmonės, kurie dėl ekonominių, socialinių, kultūrinių, geografinių ar sveikatos priežasčių, migrantų kilmės arba negalios, mokymosi sunkumų ar bet kokios kitos priežasties, įskaitant priežastį, kuri galėtų būti laikoma diskriminacija pagal [...] Chartijos 21 straipsnį, susiduria su kliūtimis, kurios galėtų neleisti jiems veiksmingai pasinaudoti Programos teikiamomis galimybėmis;

- 13) mokinys – asmuo, priimtas mokytis bendrojo ugdymo įstaigoje bet kuriuo lygmeniu, pradedant ikimokyklinio ugdymo bei priežiūros ir baigiant vidurinio ugdymo lygmeniu, arba asmuo, mokomas už institucinės aplinkos ribų, kompetentingų institucijų laikomas tinkamu dalyvauti Programoje kaip mokinys jų atitinkamoje teritorijoje;
- 14) darbuotojai – asmenys, kurie profesiniu ar savanorišku pagrindu dalyvauja švietimo, mokymo arba neformaliojo ir savaiminio mokymosi veikloje visais lygmenimis [...]; tai, be kita ko, akademiniai darbuotojai, mokytojai, instruktoriai, mokyklų vadovai, su jaunimu dirbantys asmenys, sporto darbuotojai, ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros darbuotojai, ne švietimo srities darbuotojai ir kiti mokymosi skatinimo veikloje reguliariai dalyvaujantys specialistai;
- 14a) sporto darbuotojai – asmenys, už atlygį arba savanorišku pagrindu dalyvaujantys sporto komandos arba atskirų sportininkų instruktavimo, treniravimo ar valdymo veikloje;
- 15) trečioji valstybė – valstybė, kuri nėra [...] [...] valstybė narė;
- 15a) naujas veiksmas – pirmą kartą pradėtas įgyvendinti veiksmas, kuris anksčiau nebuvo įgyvendinamas pagal darbo programą pagal šį reglamentą, arba veiksmas, kuris buvo pradėtas įgyvendinti pirmaisiais šios Programos įgyvendinimo metais ir anksčiau nebuvo įgyvendinamas pagal darbo programą pagal Reglamentą (ES) 2021/817 arba [...] (ES) 2021/888;
- 15b) virtualusis bendradarbiavimas – bet kokios formos bendradarbiavimas naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis ir technologijomis, kuriuo sudaromos palankesnės sąlygos įgyvendinti bet kokius atitinkamus Programos veiksmus ir kuriuo jie remiami;

- 16) profesinio rengimo ir mokymo įstaigos mokinys – asmuo, priimtas dalyvauti pirminio ar tęstinio profesinio rengimo ir mokymo programoje bet kuriuo lygmeniu, pradedant vidurinio ugdymo lygmeniu ir baigiant mokymosi turint vidurinę išsilavinimą lygmeniu, arba asmuo, neseniai baigęs tokią programą ar pagal ją įgijęs tam tikrą kvalifikaciją;
- 16a) jaunimo iniciatyva – neformalių jaunimo grupių, jaunimo organizacijų arba kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų vykdoma veikla, nepriskiriama formaliajam švietimui ir mokymui, kuriai būdingi neformaliojo arba savaiminio mokymosi metodai;
- 17) Europos solidarumo korpuso savanoriška veikla – neatlygintina veikla, kuriai [...] būdingas reikšmingas mokymosi komponentas ir kuri padeda siekti bendros gerovės, kuri vykdoma ribotą laikotarpį ir kuri nėra stažuotės ar darbo pakaitalas arba nėra jiems lygiavertė;
- 18) jaunimas – 13–30 metų amžiaus asmenys (jaunimo reikalų srityje);
- 19) su jaunimu dirbantis asmuo – asmuo, profesiniu ar savanorišku pagrindu dalyvaujantis neformaliojo mokymosi veikloje ir padedantis jaunimui siekti asmeninio tobulėjimo socioedukacinėje ir profesinėje srityje ir ugdyti kompetencijas; be kita ko, tai asmenys, kurie veiklą jaunimo reikalų srityje planuoja, jai vadovauja, ją koordinuoja ir įgyvendina [...];
- 20) Europos universitetų aljansai – grupė Europos aukštojo mokslo institucijų, kurios yra užmezgusios ilgalaikį struktūrinį tarpvalstybinį bendradarbiavimą, patvirtintą bendrame pareiškime dėl misijos, ir kurios siūlo jungtines švietimo paslaugas, kuriomis siekiama užtikrinti kokybišką švietimą, žinių perdavimą, aukšto lygio mobilumą, mokslinius tyrimus ir inovacijas ir, kai tinkama, paslaugas visuomenei.

Programos tikslai

1. Bendrasis Programos tikslas – [...] skatinti kokybišką mokymąsi visą gyvenimą: gerinti gyvenime ir darbe visiems reikalingus įgūdžius ir kompetencijas, kartu puoselėjant Sąjungos vertybes, dalyvavimą demokratinuose procesuose ir visuomenės gyvenime, solidarumą, socialinę įtrauktį ir lygias galimybes [...] Sąjungoje ir už jos ribų ir tokiu būdu prisidėti prie atsparios, tvarios, konkurencingos ir darnios Europos kūrimo. Programa yra svarbi priemonė siekiant [...] toliau plėtoti Europos švietimo erdvę, [...] remti Europos strateginio bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityse įgyvendinimą, įskaitant pagrindines sektorių darbotvarkes, ir kurti įgūdžių sąjungą.

Programa [...] siekiamą skatinti bendradarbiavimą jaunimo politikos srityje [...]. Tikslas – skatinti įtraukesnę, vieningesnę ir tvirtesnę Europą: įgalinti jaunimą, remti kokybišką darbą su jaunimu, stiprinti bendruomenės ryšius ir skatinti aktyvų pilietiškumą bei solidarumą prasmingai angažuojantis ir bendradarbiaujant, taip pat remti Europos Sąjungos jaunimo strategijos įgyvendinimą. [...] Pagal Programą investuojant į [...] jaunimą ir savanorišką veiklą siekiama kurti stipresnę ir labiau susietą visuomenę, skatinti pilietinį bei demokratinį angažuotumą ir prisidėti prie socialinės sanglaudos [...].

Programa siekiama toliau plėtoti europinį aspektą sporto srityje. Sportas atlieka itin svarbų vaidmenį skatinant socialinę įtrauktį, sveikatinimą, švietimą ir bendruomenės vystymąsi. Remiant sportą, Programa siekiama prisidėti prie demokratinės visuomenės ir socialinių ryšių visais lygmenimis, kartu puoselėjant bendras Europos vertybes, solidarumą ir savanorišką veiklą bendradarbiaujant ir keičiantis patirtimi.

2. Konkretūs Programos tikslai:

- a) remti asmenų ir grupių mobilumą mokymosi tikslais ir skatinti bendradarbiavimą, kokybę, įtraukti ir teisingumą, kūrybiškumą ir inovacijas organizacijų ir politikos lygmeniu švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto srityje;

- a) remti [...] žinių, įgūdžių ir kompetencijų gerinimą formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi aplinkoje, ypatingą dėmesį skiriant jų svarbai žmonių [...] asmeniniam ir profesiniam [...] tobulėjimui, taip pat darbo rinkai ir jų indėliui į Sąjungos [...] socialinę sanglaudą, tvarumą ir konkurencingumą;

- b) puoselėti europinės tapatybės, bendrų vertybių ir aktyvaus pilietiškumo jausmą, didinti solidarumą ir aktyvų dalyvavimą visuomenės gyvenime ir demokratiniuose procesuose, skatinant teigiamą poveikį visuomenei, [...] atsparumą ir [...] pasirengimą numatyti įvairaus pobūdžio riziką, užkirsti jai kelią ir į ją reaguoti;

- [...]

- d) įtraukti ir įgalinti jaunimą, kad jis įgytų ir ugdytų profesines ir asmenines kompetencijas, aktyviai dalyvautų visuomenės gyvenime ir demokratiniuose procesuose, taip pat jį įtraukti į Europos projekto įgyvendinimą;

- [...]

- f) jaunimui suteikti lengvai prieinamų ir kokybiškų galimybių dalyvauti savanoriškoje veikloje ir angažuotis solidarumo ir humanitarinėje veikloje, kuri skatina teigiamus visuomenės pokyčius Sąjungoje ir už jos ribų, [...] kartu gerinant ir tinkamai patvirtinant jų kompetencijas, taip pat palengvinant jų kaip aktyvių piliečių nuolatinį angažavimąsi;
- g) propaguoti pagrindinius Europos sporto modelio ypatumus investuojant į mėgėjišką sportą, ypač į savanorišką veiklą, užtikrinant prieinamumą, skatinant dalyvavimą ir solidarumą, apsaugant sąžiningumą, remiant gerą valdymą ir stiprinant sporto socialinį, švietimo ir bendruomeninį vaidmenį, vykdant veiksmus, orientuotus į sąžiningos, įtraukios ir tvarios sporto sistemos kūrimą visoje Europoje [...];
- h) skatinti kompetenciją ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą, didinant Europos patrauklumą ir konkurencingumą pasaulio mastu, visose švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto srityse;
- i) remti politikos plėtojimą, be kita ko, skirtą skaidrumui ir įgūdžių bei kvalifikacijų pripažinimui, spartinti reformas ir modernizavimą sistemų lygmeniu, visose švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto srityse, užtikrinant, kad jos būtų veiksmingesnės, atsparesnės ir įtraukesnės.

3. Programos tikslų siekiama švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto srityse, pasitelkiant toliau išdėstytus ramsčius, kurie daugiausia yra tarpvalstybinio arba tarptautinio pobūdžio:

- a) [...] mokymosi galimybės visiems;
- b) [...] parama gebėjimų stiprinimui.

[...] II ANTRAŠTINĖ DALIS

INTERVENCINIŲ VEIKSMŲ TAIKYMO SRITIS

[...] I SKYRIUS

MOKYMOSI GALIMYBĖS VISIEMS

1 SKIRSNIS

MOBILUMAS MOKYMOSI TIKSLAIS IR SAVANORIŠKA VEIKLA

4 straipsnis

[...] Švietimas ir mokymas

1. Švietimo ir mokymo srityje pagal Programą remiama:
 - a) [...] aukštųjų mokyklų studentų ir darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais;
 - b) [...] profesinio rengimo ir mokymo įstaigų mokinių ir darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais;
 - c) [...] mokinių ir mokyklų darbuotojų, įskaitant ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros darbuotojus, mobilumas mokymosi tikslais;
 - d) [...] besimokančių suaugusiųjų ir suaugusiųjų švietimo srities darbuotojų mobilumas mokymosi tikslais [...].

[...]

[...]

4. [...] 1 dalyje nurodytus veiksmus gali papildyti:
- a) parama mokymui ir mokymuisi apie [...] Sąjungą, įskaitant Europos integraciją, vertybes ir pilietiškumą;
 - b) tokios priemonės kaip lingvistinė pagalba, parengiamieji vizitai, mokymas ir virtualusis mokymasis bei bendradarbiavimas.

4a straipsnis

Jaunimas

1. Jaunimo reikalų srityje pagal Programą remiama:
- a) jaunimo mobilumas mokymosi tikslais, įskaitant jaunimo mainus, „Discover EU“ ir su jaunimu dirbančių asmenų mobilumas mokymosi tikslais;
 - b) jaunimo iniciatyvos, kuriomis remiamas jaunimo dalyvavimas ir solidarumo veikla;
 - c) Europos solidarumo korpuso savanoriška veikla, įskaitant savanorišką veiklą pagal Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusą.
2. 1 dalyje nurodytus veiksmus gali papildyti:
- a) parama mokymui ir mokymuisi apie Sąjungą, įskaitant Europos integraciją, vertybes ir pilietiškumą;
 - b) tokios priemonės kaip lingvistinė pagalba, parengiamieji vizitai, mokymas ir virtualusis mokymasis bei bendradarbiavimas.

4b straipsnis

Sportas

1. Sporto srityje pagal Programą remiamas mėgėjiškame sporte dalyvaujančių asmenų, įskaitant sporto darbuotojus, mobilumas mokymosi tikslais.
2. 1 dalyje nurodytus veiksmus gali papildyti:
 - a) parama mokymui ir mokymuisi apie Sąjungą, įskaitant Europos integraciją, vertybes ir pilietiškumą;
 - b) tokios priemonės kaip lingvistinė pagalba, parengiamieji vizitai, mokymas ir virtualusis mokymasis bei bendradarbiavimas.

2 SKIRSNIS

SPECIALISTŲ IR KOMPETENCIJOS UGDYMAS

5 straipsnis

Specialistų ir kompetencijos ugdymo galimybės švietimo ir mokymo srityje

Švietimo ir mokymo srityje pagal Programą remiama:

- a) Specialistų ir kompetencijos ugdymo galimybės [...] bendrose studijų programose ar kitose tarpvalstybinio pobūdžio programose;
- b) „Erasmus Mundus“ stipendijos;
- c) „Jean Monnet“ veiksmai aukštojo mokslo srityje;

- d) [...] šios europinį interesą atitinkančio tikslo siekiančios „Jean Monnet“ įstaigos: Europos universitetinis institutas (Florencija), įskaitant jo Tarpvalstybinio valdymo mokyklą, Europos kolegija (Briugė, įskaitant filialus Tiranoje ir Natoline), Europos viešojo administravimo institutas (Mastrichtas), Europos teisės akademija (Tryras), Europos specialiųjų poreikių ir įtraukaus švietimo agentūra (Odensė) ir Tarptautinis Europos mokymo centras (Nica).

[...] 2 SKYRIUS

PARAMA GEBĖJIMAMS STIPRINTI

6 straipsnis

Organizacijų ir institucijų bendradarbiavimas

1. Švietimo ir mokymo srityje pagal [...] Programą remiama:
 - a) [...] bendradarbiavimo ir keitimosi geriausia praktika partnerystės, įskaitant nedidelio masto partnerystes, kuriomis skatinamos platesnės ir įtraukesnės galimybės dalyvauti Programoje;
 - b) [...] kompetencijos ir inovacijų partnerystės, pavyzdžiui, Europos universitetų aljansai, profesinės kompetencijos centrai, Europos mokytojų akademijos, Europos mokyklų aljansai [...] ir jungtinės studijų programos [...].

2. Jaunimo reikalų srityje pagal Programą remiama:
 - a) bendradarbiavimo ir keitimosi geriausia praktika partnerystės, įskaitant nedidelio masto partnerystes, kuriomis skatinamos platesnės ir įtraukesnės galimybės dalyvauti Programoje;
 - b) kompetencijos ir inovacijų partnerystės, pavyzdžiui, iniciatyva „Europos jaunimas kartu“.

3. Sporto srityje pagal Programą remiama:
 - a) bendradarbiavimo ir keitimosi geriausia praktika partnerystės, įskaitant nedidelio masto partnerystes, kuriomis skatinamos platesnės ir įtraukesnės galimybės dalyvauti Programoje;
 - b) kompetencijos ir inovacijų partnerystės, pavyzdžiui, bendradarbiavimo sporto srityje aljansai.

Parama politikos plėtojimui

Švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto srityse [...] pagal Programą remiama:

- a) [...] eksperimentavimas kuriant Sąjungos politikos darbotvarkes, jų rengimas ir įgyvendinimas, be kita ko, vedant dialogus politikos klausimais su suinteresuotaisiais subjektais ir taikant kitas priemones [...] ³⁰, visų pirma:
- i) švietimo ir mokymo srityje: Europos kvalifikacijų sandara (EKS) [...], Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema (EQAVET) [...], Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo registras (EQAR) [...], Europos nacionalinių informacijos centrų tinklas (ENIC) ir NARIC (Nacionalinių akademinio pripažinimo informacijos centrų Europos Sąjungoje) tinklai, tinklas „Euroguidance“, bendra sistema ir priemonės, skirtos geresnėms paslaugoms, susijusioms su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikti („Europass“), tinklas „Eurydice“, nacionaliniai suaugusiųjų mokymosi koordinatoriai, centrinės ir nacionalinės paramos interneto platformoms tarnybos, tokios kaip Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninė platforma (EPALE) ir programa „eTwinning“, Europos aukštojo mokslo erdvė (EAME), įskaitant Tolesnės veiklos, susijusios su Bolonijos procesu, darbo grupę, ir nacionaliniai absolventų karjeros stebėjimo centrai [...];
- ii) jaunimo srityje: jaunimo vikio tinklas, tinklas „Eurodesk“, Europos jaunimo forumas, „Youthpass“, nacionalinės darbo grupės, įgyvendinančios ES jaunimo dialogą; ir
- iii) sporto srityje: nacionalinės koordinavimo institucijos, nacionaliniu lygmeniu rengiančios Europos sporto savaitę;

³⁰ [...]

- b) Programos įgyvendinimas, įskaitant sinergiją su kita Sąjungos politika ir programomis, interneto platformomis, virtualiojo bendradarbiavimo priemonėmis, išteklių centrais ir priemonėmis, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos mobilumui mokymosi tikslais, įskaitant mokymo, tinklaveikos ir bendradarbiavimo veiklą, taip pat paramą joms;
- c) [...] sklaida ir komunikacija.

[...] III ANTRAŠTINĖ DALIS

ĮTRAUKTIS IR ĮVAIROVĖ

8 straipsnis

Įtraukties ir įvairovės rėmimo priemonės

1. Įgyvendindamos šį reglamentą, Komisija, valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės užtikrina įtraukų požiūrį į visą veiklą.
2. Komisija, valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės imasi [...] tinkamų priemonių įtraukčiai, įvairovei ir teisingumui, solidarumui ir lygioms galimybėms, įskaitant lyčių lygybę ir nediskriminavimą, skatinti, visų pirma siekdamos užtikrinti mažiau galimybių turinčių asmenų dalyvavimą Programoje.
3. Komisija padeda užtikrinti Programos prieinamumą nuo ankstyvo amžiaus ir nepriklausomai nuo socialinės ir ekonominės padėties. Tuo tikslu ji užtikrina, kad būtų numatytos priemonės, kuriomis būtų sudarytos palankesnės sąlygos mažiau galimybių turinčių asmenų dalyvavimui, įskaitant, kai aktualu, finansinės paramos mechanizmus ir išankstinį finansavimą.
4. Komisija gali pakoreguoti arba įgalioti nacionalines agentūras [...] remiantis objektyviais kriterijais pakoreguoti finansinės paramos mechanizmus, kad būtų pagerintas prieinamumas mažiau galimybių turintiems asmenims.
5. Išlaidos priemonėms mažiau galimybių turinčių asmenų dalyvavimui palengvinti arba paremti negali būti pagrindas atmesti paraišką pagal Programą.

6. Nacionalinės agentūros [...] parengia arba, kai aktualu, atnaujina [...] įtraukties ir įvairovės veiksmų planus [...] ir ypatingą dėmesį skiria konkrečioms Programos prieinamumo iššūkiams, atsižvelgiant į nacionalinį kontekstą. [...] Įtraukties ir įvairovės planai yra nacionalinių agentūrų planavimo dokumentų dalis, kaip nurodyta 19 straipsnio 2 dalyje.
7. Komisija reguliariai stebi įtraukties ir įvairovės priemonių, įskaitant [...] įtraukties ir įvairovės planus, įgyvendinimą.

[...] IV ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖS NUOSTATOS

[9 straipsnis

Biudžetas

1. Preliminarus finansinis paketas Programos įgyvendinimui 2028–2034 m. laikotarpiu yra 40 827 000 000 EUR einamosiomis kainomis.
2. Be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sumų ir siekiant propaguoti Programos tarptautinį aspektą, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) [XXX]* [Europos vaidmuo pasaulyje] skiriamas papildomas finansinis įnašas veiksams, įgyvendinamiems ir valdomiems pagal šį reglamentą, remti. Toks įnašas atitinka bendrąjį programavimo dokumentą, parengtą pagal Reglamentą (ES) XXX [Europos vaidmuo pasaulyje].

3. Asignavimai gali būti įtraukti į Sąjungos biudžetą laikotarpiui po 2034 m., kad būtų padengtos būtinos išlaidos ir sudarytos sąlygos valdyti iki Programos pabaigos neužbaigtus veiksmus.
4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytas finansinis paketas ir 10 straipsnyje nurodytos papildomų išteklių sumos taip pat gali būti naudojami teikiant techninę ir administracinę pagalbą Programai įgyvendinti (pavyzdžiui, parengiamajai, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklai, konkrečioms institucinėms informacinių technologijų sistemoms ir platformoms, informavimo ir komunikacijos veiklai, įskaitant institucinį informavimą apie Sąjungos politinius prioritetus) ir visą kitą techninę ir administracinę pagalbą arba su darbuotojais susijusias išlaidas, kurias Komisija patiria valdydama Programą.↓

Papildomi ištekliai

1. Valstybės narės, Sąjungos institucijos, įstaigos ir agentūros, trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos, tarptautinės finansų įstaigos ar kitos trečiosios šalys Programai gali skirti papildomų finansinių arba nefinansinių įnašų. Papildomi finansiniai įnašai yra išorės asignuotosios pajamos, kaip tai suprantama Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 2 dalies [...] a, d [...] arba e punkte arba 21 straipsnio 5 dalyje.
2. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti ištekliai jų prašymu gali būti skiriami Programai. Komisija tvarko tuos išteklius tiesiogiai arba netiesiogiai pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a arba c punktą. Tie ištekliai papildo šio reglamento 9 straipsnio 1 dalyje nurodytą sumą. Jie naudojami atitinkamos valstybės narės naudai. Jei Komisija nėra teisiškai įsipareigojusi pagal tiesioginio ar netiesioginio valdymo principą dėl papildomų Programai skirtų sumų, atitinkamos nepaskirtos sumos atitinkamos valstybės narės prašymu gali būti grąžintos vienai ar daugiau atitinkamų pirminių programų arba jas pakeičiančių programų.

Alternatyvusis, mišrusis ir kaupiamasis finansavimas

1. Programa įgyvendinama užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos programomis. Veiksmai, kuriam skirtas Sąjungos įnašas pagal kitą programą, gali būti skiriamas ir Programos įnašas. Atitinkamam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės arba visiems įnašams gali būti taikomas vienas bendras taisyklių rinkinys ir gali būti nustatytas vienas bendras teisinis įsipareigojimas. Jei Sąjungos įnašas grindžiamas tinkamomis finansuoti išlaidomis, sudėtinė parama iš Sąjungos biudžeto neturi viršyti visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų ir gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriuose nustatomos paramos sąlygos.
2. Skyrimo procedūros pagal Programą gali būti vykdomos taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą kartu su valstybėmis narėmis, Sąjungos institucijomis, įstaigomis ir agentūromis, trečiosiomis valstybėmis, tarptautinėmis organizacijomis, tarptautinėmis finansų įstaigomis ar kitomis trečiosiomis šalimis (toliau – bendros skyrimo procedūros partneriai), jei užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga. Tokioms procedūroms taikomas vienas bendras taisyklių rinkinys ir pagal jas priimami bendri teisiniai įsipareigojimai. Tuo tikslu bendros skyrimo procedūros partneriai gali Programai skirti išteklių pagal šio reglamento 10 straipsnį arba partneriams gali būti patikėta įgyvendinti skyrimo procedūrą, kai taikytina, pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą. Vykdamas bendras skyrimo procedūras, bendros skyrimo procedūros partnerių atstovai taip pat gali būti Reglamento (ES, [...] Euratomas) 2024/2509 153 straipsnio 3 dalyje nurodyto vertinimo komiteto nariai.

Sąjungos finansavimo įgyvendinimas ir formos

1. Programa įgyvendinama pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509, taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą kartu su to reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytais subjektais.
2. Lėšos, tvarkomos taikant netiesioginį valdymą valstybėje narėje, paskirstomos atsižvelgiant į:
 - a) atitinkamos valstybės narės gyventojų skaičių ir pragyvenimo išlaidas;
 - b) atstumą tarp valstybių narių sostinių;
 - c) veiklos rezultatus, apskaičiuotus remiantis naujausiais turimais duomenimis.
3. Komisija išsamiau apibrėžia šiuos kriterijus ir jų nustatymo formules 15 straipsnyje nurodytose darbo programose. Nustatant formules turi būti vengiama svarių valstybėms narėms skiriamo metinio biudžeto sumažinimų (vienų metų, palyginti su kitais) ir turi būti kuo labiau sumažinami pernelyg dideli skiriamų lėšų lygio disbalansai.
4. Sąjungos finansavimas, visų pirma dotacijos, apdovanojimai, viešieji pirkimai ir nepiniginis dovanojamas turtas, gali būti teikiamas bet kokia forma pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509.

5. Kai Sąjungos finansavimas teikiamas dotacijos forma, jis teikiamas kaip su išlaidomis nesusijęs finansavimas arba prireikus kaip supaprastintas išlaidų apmokėjimas pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509. Finansavimas gali būti teikiamas kaip faktinis reikalavimus atitinkančių išlaidų kompensavimas tik tuo atveju, jei veiksmo tikslų kitaip pasiekti neįmanoma.
6. Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 153 straipsnio 3 dalies tikslu vertinimo komitetas gali būti iš dalies arba visiškai sudarytas iš nepriklausomų išorės ekspertų.
7. Viešieji teisės subjektai ir institucijos bei organizacijos, veikiančios švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto srityse ir per pastaruosius dvejus metus daugiau kaip 50 % metinių pajamų gavusios iš viešųjų šaltinių, kurie nėra Sąjungos dotacijos, laikomi turinčiais finansinius ir veiklos pajėgumus, reikalingus Programos veiklai vykdyti. Iš jų nereikalaujama pateikti jokių papildomų tuos pajėgumus patvirtinančių dokumentų.

[...] V ANTRAŠTINĖ DALIS

DALYVAVIMAS PROGRAMOJE

13 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

1. Programoje gali dalyvauti toliau išvardytos trečiosios valstybės, joms visiškai arba iš dalies asocijavusis su Programa, laikantis 3 straipsnyje [...] nustatytų tikslų, ir tai taikoma:
 - a) Europos laisvosios prekybos asociacijos narėms, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės, Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytais sąlygomis, taip pat Europos mikrovalstybėms (Andora, Monakas, San Marinas ir Vatikanas) atitinkamuose susitarimuose nustatytais sąlygomis;
 - b) stojančiosioms šalims, šalims kandidatėms ir potencialioms kandidatėms pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose, protokoluose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;

- c) Europos kaimynystės politikos šalims pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytas atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose, protokoluose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;
- d) kitoms trečiosioms valstybėms pagal konkrečiame tarptautiniame susitarime dėl trečiosios valstybės dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytas sąlygas.

2. [...] 1 dalyje nurodytais susitarimais dėl dalyvavimo Programoje:

- a) užtikrinama teisinga Programos [...] asocijuotosios trečiosios valstybės įnašų ir naudos pusiausvyra;
- b) nustatomos [...] asociacijos su [...] Programa [...] sąlygos, įskaitant [...] Programai [...] finansuoti ir jos bendrosioms administracinėms išlaidoms padengti skirtų finansinių įnašų, kuriuos sudaro veiklos įnašas ir dalyvavimo mokestis, apskaičiavimą;
- c) trečiajai valstybei nesuteikiami jokie su Programa susiję sprendimų priėmimo įgaliojimai;
- d) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus;
- e) kai aktualu, užtikrinama Sąjungos saugumo ir viešosios tvarkos interesų apsauga.

3. Šio straipsnio 2 dalies d punkto tikslais, trečioji valstybė suteikia būtinas teises ir prieigą, kurių reikalaujama pagal reglamentus (ES, Euratomas) 2024/2509 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, ir užtikrina, kad [...] sprendimai, kuriais asmenims, išskyrus valstybes, skiriama piniginė prievolė SESV 299 straipsnio prasmė [...], taip pat Europos Sąjungos Teisingumo Teismo [...] sprendimai ir nutartys būtų vykdytini.

4. Trečiosios valstybės, dalyvavusios bet kurioje iš ankstesnių programų pagal reglamentus (ES) 2021/817, (ES) 2021/888, (ES) Nr. 1288/2013 arba (ES) 2018/1475 ir įsteigusios nacionalinę agentūrą bet kuriuo atitinkamu programavimo laikotarpiu, nelaikomos iš dalies asocijuotomis su Programa.

Dalinei asociacijai su Programa taikomi šie reikalavimai:

- a) trečiųjų valstybių pagal 1 dalies b punktą atveju susitarimais iš esmės siekiama visiško stojančiųjų valstybių, šalių kandidačių ir potencialių kandidačių asociacijos.
Susitarimuose dalinės asociacijos etapas gali būti numatytas tik kaip pereinamasis etapas toms trečiosioms valstybėms, kurios dar nėra pasirengusios visiškai asociacijai;
- b) 1 dalies c ir d punktuose nurodytų trečiųjų valstybių, kurių visiška asociacija nenumatoma, atveju susitarimais gali būti siekiama dalinės asociacijos, jei tokia dalinė asociacija atitinka Sąjungos interesus;
- c) trečiosios valstybės, kurios turi iš dalies asocijuotis su Programa, gerbia Sąjungos vertybes;
- d) susitarimuose naudojamas vienas dalinės asociacijos su Programa modelis, vienodas visoms 1 dalies b punkte nurodytoms trečiosioms valstybėms ir 1 dalies c ir d punktuose nurodytoms trečiosioms valstybėms.
5. Komisija kasmet Programos komitetui teikia informaciją apie trečiųjų valstybių, kurios dalyvauja Programoje visiškos arba dalinės prie jos, finansinius įnašus ir jų asignavimus įvairiems jos veiksmams.

Tinkamumas

1. Tinkamumo kriterijai nustatomi siekiant padėti įgyvendinti šio reglamento 3 straipsnyje nustatytus tikslus pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509.
2. Vykdamas skyrimo procedūras, kurioms taikomas tiesioginis ir netiesioginis valdymas, Sąjungos finansavimą gali gauti vienas ar daugiau iš šių teisės subjektų:
 - a) valstybėje narėje įsisteigę subjektai;
 - b) Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje įsisteigę [...] subjektai;
 - c) tarptautinės organizacijos;
 - d) kiti subjektai, įsisteigę [...] trečiosiose valstybėse, kurios nėra Programos asocijuotosios trečiosios valstybės, kuriose tokių subjektų finansavimas yra labai svarbus veiksmui įgyvendinti ir padeda siekti 3 straipsnyje nustatytų tikslų.
3. Be to, kas numatyta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse, šio reglamento 13 straipsnio 1 dalyje nurodytos Programos asocijuotosios [...] trečiosios valstybės, kai aktualu, gali dalyvauti bet kuriuose viešųjų pirkimų mechanizmuose, kurie nustatyti Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse, ir gali gauti iš jų naudos. Taisyklės, taikomos valstybėms narėms, *mutatis mutandis* taikomos Programos asocijuotosioms [...] trečiosioms valstybėms.

4. Skyrimo procedūros, darančios poveikį saugumui ar viešajai tvarkai, visų pirma susijusios su Sąjungos ar jos valstybių narių strateginiu turtu ir interesais, ribojamos pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 136 straipsnį.
5. Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 110 straipsnyje nurodytoje darbo programoje arba su skyrimo procedūra susijusiuose dokumentuose gali būti išsamiau apibrėžti šiame reglamente nustatyti tinkamumo kriterijai arba nustatyti papildomi su konkrečiais veiksmais susiję tinkamumo kriterijai.

14a straipsnis

Dalyvavimo Programoje palengvinimo tvarka

Valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės imasi visų būtinų ir tinkamų priemonių visoms teisinėms ir administracinėms tinkamo Programos veikimo kliūtims pašalinti, įskaitant, kai įmanoma, priemones, skirtas klausimams, dėl kurių kyla sunkumų gauti vizas ar leidimus gyventi, spręsti.

[...] VI ANTRAŠTINĖ DALIS

PROGRAMAVIMAS

15 straipsnis

Darbo programa

1. Programa įgyvendinama vykdamas Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 110 straipsnyje nurodytas darbo programas.
2. Naujus veiksmus, kuriems taikomas tiesioginis valdymas, siekdama juos įtraukti pirmą kartą, Komisija patvirtina atskiroje darbo programoje (toliau – naujų veiksmų darbo programa). Naujų veiksmų darbo programa yra konkreti ir visiškai atskirta nuo darbo programos, kuria įgyvendinami veiksmai, kurie nėra nauji veiksmai (toliau – įprasta darbo programa). Nauji veiksmai siūlomi remiantis šiais kriterijais:
 - a) suderinimas su Programos tikslais;
 - b) suderinimas su atitinkamose Tarybos priemonėse nustatytais su Programa susijusiais prioritetais;
 - c) Europos pridėtinė vertė;
 - d) poveikis kitų Programos veiksmų biudžetui.

3. Pirmą kartą įgyvendinant 5 straipsnio a punkte nurodytas talentų ir kompetencijos ugdymo galimybes pasitelkiant darbo programą pagal šį reglamentą, jos laikomos naujais veiksmais, neatsižvelgiant į jų valdymo būdą, ir Komisija jas patvirtina atskiroje naujų veiksmų darbo programoje. Prieš pateikdama įgyvendinimo akto projektą Programos komitetui, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Programos komitetu, parengia naujų veiksmų darbo programą, susijusią su talentų ir kompetencijos ugdymo galimybėmis. Programos komitetas pateikia informaciją apie veiklos pagal tokius naujus veiksmus kryptį ir jų įgyvendinimo sąlygas.
4. Tolesnis naujų veiksmų finansavimas po jų pradinio įgyvendinimo pagal naujų veiksmų darbo programą vykdomas Komisijai atlikus vertinimą, kurio metu, be kita ko, analizuojama, kokių mastu tokie veiksmai atitinka Programos tikslus ir 2 dalyje nurodytus kriterijus.
5. Veiksmai, kurie nebėra nauji veiksmai, įgyvendinami pagal įprastą darbo programą.
6. Kalbant apie talentų ir kompetencijos ugdymo galimybes, Komisija 4 dalyje nurodyto vertinimo rezultatus pateikia Tarybai. Prieš įtraukdama veiksmą į įprastą darbo programą, Komisija kuo labiau atsižvelgia į Tarybos pareikštas nuomones.

7. Darbo programose atitinkamai išsamiai nustatoma:
- a) kiekvienam veiksmui skirta orientacinė suma;
 - b) kiekvienam sektoriui skirta orientacinė suma;
 - c) lėšų, skirtų veiksmams, kuriuos valdys nacionalinė agentūra, paskirstymas valstybėms narėms ir Programos asocijuotosioms trečiosioms valstybėms;
 - d) į naujų veiksmų darbo programą įtrauktinų naujų veiksmų atveju – atitikties 2 dalyje nurodytiems kriterijams įrodymas;
 - e) į įprastą darbo programą įtrauktinų naujų veiksmų atveju – vertinimo, kurio metu, be kita ko, analizuojama, kokių mastu tokie nauji veiksmai atitinka Programos tikslus ir 2 dalyje nurodytus kriterijus, rezultatai.
8. Komisija kiekvieną darbo programą priima įgyvendinimo aktais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 22a straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
9. Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija šiame straipsnyje nurodytų įgyvendinimo aktu projektų nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

[...] VII ANTRAŠTINĖ DALIS

KOMUNIKACIJA IR SKLAIDA

16 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir sklaida

1. Bendradarbiaudamos su Komisija ir nacionalinėmis institucijomis, nacionalinės agentūros parengia nuoseklią komunikacijos strategiją dėl veiksmingo informavimo ir pagal Programą jų valdomais veiksmais remiamos veiklos rezultatų sklaidos ir panaudojimo. [...]
2. Nacionalinės agentūros [...] padeda Komisijai vykdyti jos bendrą užduotį – skleisti informaciją apie Programą, įskaitant informaciją apie nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis valdomus veiksmus bei veiklą, ir apie jos rezultatus. Nacionalinės agentūros informuoja atitinkamas tikslines grupes apie jų atitinkamose šalyse vykdomus veiksmus ir veiklą.
3. [1 ir 2 dalyse nurodyti veiksmai ir veikla įgyvendinami laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) [XXX]* [Veiklos rezultatai], kuriuo nustatomos biudžeto išlaidų stebėjimo taisyklės ir veiklos peržiūros planas, įskaitant visoms Sąjungos programoms taikomas taisykles, susijusias su informavimo, komunikacijos ir matomumo užtikrinimo pareigomis, visų pirma su naudos gavėjų ir įgyvendinančiųjų partnerių pareigomis.]

[...] VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

VALDYMO IR AUDITO SISTEMA

17 straipsnis

Netiesioginio valdymo nacionaliniu lygmeniu tvarka

1. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 157 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą, Programai įgyvendinti taikant netiesioginį valdymą reikia paskirti nacionalinę instituciją ir nacionalinę agentūrą, kaip nurodyta 18 ir 19 straipsniuose.
2. Nacionalinė institucija [...] veikia kaip netiesioginio valdymo organas pagal [...] Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 [...] 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto v papunktį, kiek tai susiję su nacionalinės agentūros stebėseną, kontrole ir auditu, ir ji išlaiko [...] pagrindinę atsakomybę prieš Komisiją už bendrą [...] Sąjungos lėšų panaudojimą, kurį vykdo nacionalinė agentūra [...].
3. Nacionalinė agentūra veikia kaip netiesioginio valdymo organas pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto v arba vi papunktį ir yra atsakinga už visas biudžeto vykdymo užduotis, kaip nurodyta susitarime dėl įnašo su Komisija.

Nacionalinė institucija

1. Valstybės narės ir [...] Programos asocijuotosios trečiosios valstybės paskiria viešosios teisės subjektą nacionaline institucija šio reglamento tikslais. Jos gali paskirti daugiau nei vieną nacionalinę instituciją. Jos per savo nuolatinę atstovybę arba misiją Europos Sąjungoje praneša Komisijai apie savo nacionalines [...] institucijas [...] ir [...] asmenis, teisiškai įgaliotus veikti tų nacionalinių institucijų [...] vardu.
2. Nacionalinė institucija Programos galiojimo laikotarpiui paskiria nacionalinę agentūrą ir apie tai praneša Komisijai. Nacionalinė institucija neskiria ministerijos nacionaline agentūra [...]. Nacionalinė institucija gali paskirti daugiau nei vieną nacionalinę agentūrą. Tais atvejais, kai yra daugiau nei viena nacionalinė agentūra, valstybės narės ir Programos asocijuotosios trečiosios valstybės nustato tinkamą Programos įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu koordinavimo mechanizmą.
3. Nacionalinė institucija skiria nepriklausomą audito įstaigą, kaip nurodyta 21 straipsnyje.

4. Nacionalinė institucija Komisijai pateikia tinkamą *ex ante* vertinimą, ar nacionalinė agentūra atitinka Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 157 straipsnio 1–5 dalyse nustatytus minimalius reikalavimus, Sąjungos reikalavimus dėl nacionalinių agentūrų vidaus kontrolės standartų ir Programos lėšų valdymo taisyklės.

Pirmos pastraipos tikslais taikoma tokia tvarka:

- a) tų procedūrų, kurių konkrečiai reikalauja Komisija, įskaitant jos pačios ir šiame reglamente nustatytas procedūras, atžvilgiu *ex ante* vertinimas neatliekamas, laikantis Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 [...] 157 straipsnio 7 dalies b punkto;
 - b) procedūrų, išskyrus a punkte nurodytas procedūras, atžvilgiu nacionalinė institucija atlieka *ex ante* vertinimą, kuris grindžiamas jos pačios kontrole ir auditu arba nepriklausomos audito įstaigos atliekama kontrole ir auditu;
 - c) jei Programai paskirta nacionalinė agentūra yra ta pati, kaip pagal reglamentus (ES) 2021/817 ir (ES) 2021/888 paskirta nacionalinė agentūra, *ex ante* vertinimas apima tik naujus reikalavimus, nebent būtų pagrįsta kitaip.
5. Jeigu Komisija, įvertinusi *ex ante* vertinimą, nepitaria nacionalinės agentūros paskyrimui arba jeigu nacionalinė agentūra neatitinka Komisijos nustatytų minimalių reikalavimų, nacionalinė institucija, gavusi Komisijos pritarimą, užtikrina, kad būtų imtasi reikiamų taisyklių veiksmų, kad nacionalinė agentūra atitiktų reikalavimus, arba paskiria kitą nacionalinę agentūrą. Išimtiniais atvejais, kai nacionalinė agentūra nutraukia veiklą arba nustoja egzistuoti ir biudžeto vykdymo užduotis pagal šį reglamentą ir atitinkamus pagal jį sudarytus susitarimus vykdo pati nacionalinė institucija, jai *ex ante* vertinimas netaikomas.

6. Siekdama užtikrinti, kad Programa būtų valdoma pagal taikytinas Sąjungos taisykles, nacionalinė institucija savo nacionalinės agentūros veiklai skiria tinkamą bendrą finansavimą [...].
7. Nacionalinė institucija užtikrina, kad skiriant už nacionalinės agentūros valdymą atsakingus asmenis būtų atsižvelgiama į veiksmo pobūdį, būtų laikomasi sąžiningų ir skaidrių taisyklių bei procedūrų ir būtų išvengta interesų konflikto. [...]
8. Nacionalinė institucija stebi ir prižiūri savo nacionalinei agentūrai pavestas biudžeto vykdymo užduotis. Ji laiku informuoja Komisiją ir konsultuojasi su ja prieš priimdama bet kokius Programos ir Programos lėšų valdymui didelį poveikį padaryti galinčius sprendimus.
9. Nacionalinė institucija kasmet Komisijai pateikia savo stebėsenos ir priežiūros veiklos ataskaitą ir, kai tinkama, pareiškimą dėl tolesnių veiksmų, kurių ji ėmėsi atsižvelgdama į pastabas, kurias Komisija pateikė reaguodama į tokią ataskaitą.
10. Nacionalinė institucija prisiima ir išlaiko atsakomybę už tinkamą Sąjungos lėšų, kurias Komisija perveda nacionalinei agentūrai pagal Programą, valdymą.

11. Nacionalinės agentūros įvykdytų pažeidimų, aplaidumo ar sukčiavimo arba rimtų jos veiklos trūkumų, įsipareigojimų nevykdymo ar nepatenkinamų rezultatų atveju, dėl kurio Komisija gali reikšti pretenzijas nacionalinei agentūrai, nacionalinė institucija Komisijai atlygina išmokomis [...] pagal tokia pretenzijas.
12. 11 dalyje nurodytomis aplinkybėmis nacionalinė institucija savo iniciatyva arba Komisijos prašymu gali atšaukti nacionalinės agentūros įgaliojimus. Jei nacionalinė institucija tuos įgaliojimus nori atšaukti dėl bet kurios kitos pagrįstos priežasties, ji per pagrįstą laikotarpį iki numatomos įgaliojimų nutraukimo dienos apie tai praneša Komisijai. Tokiais atvejais nacionalinė institucija ir Komisija oficialiai susitaria dėl konkrečių ir laiko atžvilgiu apibrėžtų pereinamojo laikotarpio priemonių.
13. Atšaukus įgaliojimus, kaip tai numatyta 12 dalyje, nacionalinė institucija įgyvendina reikiamas kontrolės priemones, susijusias su nacionalinei agentūrai, kurios įgaliojimai atšaukti, patikėtomis Sąjungos lėšomis, ir užtikrina, kad tos lėšos ir visi su Programos valdymu susiję dokumentai bei valdymo priemonės būtų netrukdomai perduoti naujai nacionalinei agentūrai. Nacionalinė institucija nacionalinei agentūrai, kurios įgaliojimai buvo atšaukti, teikia reikiamą finansinę paramą, kad ši galėtų toliau vykdyti savo sutartinius įsipareigojimus Programos naudoms gavėjams ir Komisijai tol, kol tos prievolės bus perduotos naujai nacionalinei agentūrai. Jei nustatomas pereinamasis laikotarpis laikotarpiu nuo šių įgaliojimų atšaukimo iki naujos nacionalinės agentūros paskyrimo, kuriam pritarė Komisija, nacionalinė institucija tuo laikotarpiu yra atsakinga už visas šiame reglamente nustatytas nacionalinės agentūros pareigas ir už visus agentūros neįvykdytus sutartinius įsipareigojimus Programos naudoms gavėjams ir Komisijai.

14. Jei nacionalinė agentūra nutraukia veiklą arba nustoja egzistuoti ir dėl trečiosios valstybės pasitraukimo iš Programos nepaskiriama jokia nauja nacionalinė agentūra, nacionalinė institucija iš esmės yra atsakinga už visas nacionalinės agentūros pareigas ir visų neįvykdytų sutartinių įsipareigojimų Programos naudos gavėjams ir Komisijai vykdymą bei užbaigimą.
15. Komisijos prašymu nacionalinė institucija paskiria institucijas ar organizacijas arba nustato, kokių rūšių institucijos ir organizacijos atitinka dalyvavimo jos teritorijoje vykdomame Programos veiksmo reikalavimus.
16. Nacionalinė institucija, bendradarbiaudama su Komisija, padeda skatinti ir palengvinti veiksmingą sinergiją ir papildomumą su kitais Sąjungos, nacionaliniais ar regioniniais fondais ar programomis.

[...]

19 straipsnis

Nacionalinė agentūra

1. Nacionalinė agentūra:
 - a) yra įstaiga, kaip tai suprantama Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto [...] v arba vi papunktyje, kuriai taikoma atitinkamos valstybės narės arba Programos asocijuotosios trečiosios valstybės teisė;
 - b) turi pakankamai valdymo pajėgumų bei darbuotojų ir pakankamą infrastruktūrą, kad galėtų tinkamai vykdyti savo užduotis, užtikrindama veiksmingą ir efektyvų Programos valdymą ir patikimą finansinį Sąjungos lėšų valdymą;
 - c) turi veiklos ir teisinių priemonių, kad galėtų taikyti Sąjungos lygmeniu nustatytas administracinio, sutartinio ir finansų valdymo taisykles;
 - d) turi reikiamų ekspertinių žinių, kad galėtų visuose Programos sektoriuose veiksmingai vykdyti veiksmus, kuriems ji gauna Sąjungos įnašą;
 - e) jei to reikalauja Komisija, teikia adekvačias finansines garantijas, kurias, pageidautina, suteikia valdžios institucija ir kurios atitinka Sąjungos lėšų, kurias ji yra įgaliota valdyti, dydį.
2. Nacionalinė agentūra tinkamai planuoja savo užduotis, susijusias su atitinkamais veiksmais, nustatytais 15 straipsnyje nurodytoje darbo programoje ir atitinkamuose susitarimuose su Komisija, taip pat su 16 straipsnio 2 dalyje nurodyta informavimo, komunikacijos ir sklaidos veikla.

3. Nacionalinė agentūra valdo visus Programos veiksmų, už kuriuos ji yra atsakinga pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą ir atitinkamus susitarimus su Komisija, projekto įgyvendinimo etapus.
4. Nacionalinė agentūra perduoda paramą dotacijomis naudos gavėjams, kaip tai suprantama Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 2 straipsnio 5 punkte, pagal dotacijų susitarimus, kaip Komisijos nustatyta atitinkamam Programos veiksmui.
5. Be išankstinio rašytinio nacionalinės institucijos ir Komisijos sutikimo nacionalinė agentūra trečiajai šaliai neperduoda jokių jai pavestų su Programa ar biudžeto vykdymu susijusių užduočių. Nacionalinė agentūra – vienintelė įstaiga, atsakinga už trečiajai šaliai deleguotas užduotis.
6. Nacionalinė agentūra savo nacionalinei institucijai ir Komisijai kasmet pateikia valdymo pareiškimą, ataskaitą ir visus kitus dokumentus, kurių reikalaujama pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 158 straipsnį.
7. Nacionalinė agentūra laiku atsižvelgia į pastabas, kurias Komisija pateikia išanalizavusi metinį valdymo pareiškimą bei ataskaitą ir nepriklausomo audito nuomonę.

Europos Komisija

1. Pagal nacionalinėms agentūroms keliamus atitikties reikalavimus, nurodytus 18 straipsnio 4 dalyje, Komisija atlieka nacionalinių valdymo ir kontrolės sistemų peržiūrą, visų pirma remdamasi nacionalinės institucijos pateiktu *ex ante* vertinimu, nacionalinės agentūros metiniu valdymo pareiškimu bei nepriklausomos audito įstaigos nuomone dėl to ir 18 straipsnio 9 dalyje nurodyta nacionalinės institucijos metine ataskaita.
2. Remdamasi 18 straipsnio 4 dalyje nurodytu *ex ante* vertinimu, Komisija nacionalinės agentūros paskyrimui pritaria, pritaria su išlygomis arba jį atmeta per tinkamą laikotarpį, dėl kurio turi susitarti Komisija ir nacionalinė institucija. Komisija su nacionaline agentūra neužmezga sutartinių santykių, kol ji nepriėmė *ex ante* vertinimo kaip patenkinamo arba kol nesiėmė tinkamų priežiūros priemonių pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 157 straipsnio 5 dalį. Jei Komisija paskyrimui pritaria su išlygomis, savo sutartiniuose santykiuose su nacionaline agentūra ji gali taikyti proporcingas atsargumo priemones. Jei nacionalinė agentūra būtiniausių reikalavimų nebeatitinka, Komisija savo sutartinius santykius su nacionaline agentūra gali sustabdyti, kol bus imtasi taisomųjų veiksmų atitiktčiai užtikrinti; o jeigu atitiktis neužtikrinama, Komisija gali paprašyti nacionalinės institucijos atšaukti nacionalinės agentūros įgaliojimus ir paskirti naują nacionalinę agentūrą, su sąlyga, kad *ex ante* vertinimo rezultatai yra teigiami.

3. Komisija nacionalinėms institucijoms ir nacionalinėms agentūroms teikia tinkamą informaciją ir gaires, kad būtų užtikrintas nuoseklus ir kokybiškas Programos įgyvendinimas ir valdymas. Visų pirma ji nustato planavimo, projektų valdymo ir ataskaitų teikimo tvarką ir užtikrina, kad šiai tvarkai būtų taikomos paprastos procedūros.
4. Komisija neskiria Programos lėšų nacionalinei agentūrai tol, kol ji nepatvirtina savo planavimo dokumentų pagal 19 straipsnio 2 dalį.
5. Komisija nacionalinei agentūrai skiria tokias Programos lėšas:
 - a) įnašą į paramą dotacijomis Programos veiksmams, kurių valdymas pavestas nacionalinei agentūrai;
 - b) įnašą nacionalinės agentūros Programos valdymo užduočių vykdymui remti;
 - c) jei aktualu, papildomą įnašą veiksmams pagal 7 straipsnio a ir b punktus.
6. Komisija nacionalinei institucijai ir nacionalinei agentūrai pateikia savo atliktos 18 straipsnio 9 dalyje ir 19 straipsnio 6 dalyje nurodytos metinės ataskaitos bei valdymo pareiškimo ir 21 straipsnio 2 dalyje nurodytos audito nuomonės analizės rezultatus ir pastabas.

7. Jei metinio valdymo pareiškimo ar nepriklausomo audito nuomonės dėl jo Komisija nepriima arba jei nacionalinė agentūra į Komisijos pastabas atsižvelgia nepatenkinamai, Komisija gali įgyvendinti bet kokias atsargumo ir taisomąsias priemones, būtinas Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti, kaip nustatyta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 132 straipsnyje.
8. Komisija skatina ir palaiko aktyvų dialogą ir bendradarbiavimą su nacionalinėmis agentūromis bei nacionalinėmis valdžios institucijomis ir jų tarpusavio dialogą ir bendradarbiavimą, įskaitant keitimąsi [...] gerąja praktika, reguliarius susitikimus ar kitas priemones, siekdama pagerinti ir užtikrinti nuoseklų Programos įgyvendinimą ir valdymą. Ji taip pat užtikrina, kad Programą įgyvendinančioms Sąjungos institucijoms, nacionalinėms agentūroms ar kitoms įstaigoms ir subjektams būtų sudarytos tinkamos sąlygos veiksmingai keistis informacija taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą.
9. Komisija [...] užtikrina, kad [...] informacinių technologijų sistemos, būtinos 3 straipsnyje nustatytiems Programos tikslams [...] įgyvendinti [...] [...], visu pirma taikant netiesioginį valdymą, būtų veiksmingos, stabilios ir patogios naudoti. Programa remiamas tokių informacinių technologijų sistemų kūrimas, veikimas ir techninė priežiūra.

Nepriklausoma audito įstaiga

1. Nepriklausoma audito įstaiga:
 - a) turi reikiamą profesinę kompetenciją, kad galėtų atlikti viešojo sektoriaus auditą;
 - b) užtikrina, kad atliekant auditą būtų vadovaujamasi tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais;
 - c) užtikrina, kad nebūtų interesų konflikto su teisės subjektu, kuriam priklauso nacionalinė agentūra; visų pirma nepriklausoma audito įstaiga savo funkcijų atžvilgiu nepriklausoma nuo teisės subjekto, kurio dalimi yra nacionalinė agentūra.
2. Nepriklausoma audito įstaiga pateikia audito nuomonę apie metinį valdymo pareiškimą, kaip nurodyta Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2024/2509 158 straipsnio 1 dalyje. Ši nuomonė – bendro užtikrinimo pagal to reglamento [...] 127 straipsnį pagrindas.
3. Nepriklausoma audito įstaiga suteikia Komisijai bei jos atstovams ir Audito Rūmams visapusišką prieigą prie visų dokumentų ir ataskaitų, kurių reikia audito nuomonei apie nacionalinės agentūros metinį valdymo pareiškimą parengti.

Kontrolės sistemos principai

1. Komisija atsako už nacionalinių agentūrų valdomų Programos veiksmų ir veiklos priežiūros kontrolę. Komisija nustato minimalius nacionalinės agentūros ir nepriklausomos audito įstaigos vykdomos kontrolės reikalavimus.
2. Nacionalinė agentūra atsako už pirminę dotacijų gavėjų, vykdančių veiksmus, kuriuos ji valdo, kaip numatyta 15 straipsnyje nurodytose darbo programose, kontrolę. Tos kontrolės tikslas – pagrįstai patikinti, kad suteiktos dotacijos naudojamos numatytiems tikslams ir pagal taikytinas Sąjungos taisykles.
3. Nacionalinėms agentūroms pervestų Programos lėšų atžvilgiu Komisija užtikrina tinkamą kontrolės koordinavimą su nacionalinėmis institucijomis ir nacionalinėmis agentūromis, remiantis vieno bendro audito principu ir rizika grindžiama analize.

[...] IX ANTRAŠTINĖ DALIS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22a straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Gali būti rengiami konkrečių sudėčių komiteto posėdžiai, skirti sektoriniams klausimams spręsti. Kai tikslinga, laikantis komiteto darbo tvarkos taisyklių ir *ad hoc* pagrindu į posėdžius kaip stebėtojai gali būti pakviesti dalyvauti išorės ekspertai, įskaitant socialinių partnerių atstovus.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

23 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentai (ES) [...] 2021/817 ir [...] (ES) [...] 2021/888 panaikinami nuo 2028 m. sausio 1 d.

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šiuo reglamentu nedaroma poveikio atitinkamų veiksmų tęsimui ar keitimui iki jų užbaigimo pagal reglamentus (ES) 2021/817 ir (ES) Nr. 2021/888; tie reglamentai toliau taikomi atitinkamiems veiksams iki jų užbaigimo.
2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės pagalbos išlaidos, būtinos perėjimui nuo priemonių, patvirtintų pagal reglamentus (ES) 2021/817 ir (ES) 2021/888, prie šios Programos užtikrinti.
3. Valstybės narės nacionaliniu lygmeniu užtikrina netrukdomą perėjimą nuo veiksmų, vykdomų pagal reglamentus (ES) 2021/817 ir (ES) 2021/888, prie veiksmų, įgyvendintų pagal šią Programą.
4. Nuorodos į Europos savanorių tarnybą Sąjungos teisės aktuose suprantamos kaip apimančios nuorodas į savanorišką veiklą pagal Reglamentą (ES) 2021/888 ir šį reglamentą.

25 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
